

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
XORIJY TILLAR FAKULTETI

2021/22

**60230112 – Filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili
bakalavriat dasturi uchun
QO'LLANMA**

Hurmatli talabalar!

Buxoro davlat universitetining professor-o'qituvchilari va xodimlari 90 yillik tarixga ega ilm maskani talabasi bo'lganiningiz bilan tabriklaydi. Sizga taqdim etilayotgan ushbu qo'llanmaning maqsadi siz qabul qilingan bakalavriat(magistratura) dasturining asosiy tafsilotlarini tushuntirishdir. Ushbu qo'llanmadagi ba'zi ma'lumotlar bir qarashda murakkab va qo'rinchli bo'lib ko'rinishi mumkin, lekin siz Universitet va dastur haqida boshlang'ich bilimlarni egallaganingizdan keyin siz ushbu qo'llanmani juda foydali ekanligini tushunib yetasiz. Ushbu qo'llanma sizga dastur tuzilishi, baholash tartiblari, dasturga mas'ul shaxslar va boshqa muhim jihatlarini

tushunishga yordam beradi deb umid qilamiz. Ushbu qo'llanmaning nusxalarini universitet Axborot resurs markazidan topishingiz mumkin.

Tahsil olish jarayonidagi qiyinchiliklar sizning o'zingizdagagi kuchli tomonlaringizni kashf qilish va ulardan foydalanish uchun noyob imkoniyatni taqdim etadi. Bu davr sizning xotirangizda iliq fikrlar bilan qoladi va bu yerda orttirgan ko'plab do'stlaringiz bir umr siz bilan qoladi deb umid qilaman.

Kursdagi tengdoshlaringiz turli xil bilimlarga, qobiliyatlarga, umid va intilishlarga ega ekanligini bilib olasiz. Umid qilamizki, siz dastur davomida kursdoshlaringiz bilan muloqot qilish orqali foydali hayotiy tajriba va bilimlarga ega bo'lasiz.

Ba'zilaringiz universitetni tugatgandan so'ng qiziqarli va yuqori maoshli ishga joylashishni maqsad qilgan bo'lsangiz, boshqalariningiz magistratura yoki tadqiqot darajasida o'qishni davom ettirishni xohlashingiz mumkin. Universitet sizga o'qish va shaxsiy rivojlanishingizda yordam berish uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi, ammo o'qish va o'rganish uchun asosiy mas'uliyat sizning o'zingizda qoladi.

Biz sizni doimiy ravishda sinovdan o'tkazadigan va barcha qobiliyatlariningizni kash qiladigan akademik muhitni yaratishga intilamiz. Ezgu maqsadlaringizga erishishingiz uchun barchamiz - siz, o'qituvchilar va Universitet o'rtaida hamkorlikni yo'lda qo'yish juda muhimdir. Keling, maqsadimizga erishish va tahsil olish davringizni qiziqarli va qimmatli bilim va tajribaga boyitish uchun birgalikda harakat qilaylik.

O. X. Xamidov
Buxoro davlat universiteti rektori

MUNDARIJA

Umumiy ma'lumotlar

Universitet haqida	4
--------------------------	---

BuxDU dasturlari.....	7
-----------------------	---

Universitet xizmatlari

Talabalar turar joyi	10
----------------------------	----

Talabalarga xizmat ko'rsatish markazi	11
---	----

Axborot resurs markazi	12
------------------------------	----

Korrupsiyaga qarshi kurash	12
----------------------------------	----

Yoshlar ittifoqi	12
------------------------	----

BuxDU xalqaro markazlari.....	13
-------------------------------	----

Sport	13
-------------	----

O'quv yili jarayoni

Oquv jarayoni tashkiliy tuzilmasi	14
---	----

UNIWORK tizimidan ro'yxatdan o'tish tartibi	16
---	----

HEMIS tizimidan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar	16
---	----

Dastur tafsifi va fan platformalari

Dastur haqida	17
---------------------	----

Fan platformalari	18
-------------------------	----

UNIVERSITET HAQIDA

1922-yilda Buxoro Xalq Jumhuriyati qarori bilan Buxoro va Chorjo‘yda xalq maorifi instituti ochildi. Bu – zamonaviy oliy o‘quv yurti tashkil etish yo‘lidagi dastlabki harakat edi. F.Xo‘jayev va A.Fitrat shu institut negizida dorilfunun tashkil etish g`oyasi bilan chiqdilar, ammo BXJning tugatilishi bilan bu g`oya amalga oshmay qoldi. 1930-yilga kelib esa Buxoro pedagogika instituti ochildi. Dastlab uning kimyo-biologiya va tarix-ijtimoiyat singari ikki bo‘limida 45 talaba tahsil olgan. Institutning oyoqqa turishida A.Fitrat, Miyonbuzruk Solihov, Muso Saidjonov, B.Cho‘ponzoda, I.Kojin, F.Trudakov, P.Korolenko, N.Merkulovich, V.Abdullayev, G.Yusupov kabi olimlarning xizmatlari katta bo‘ldi. Ikkinci jahon urushi yillarda bir qator o‘qituvchilar va 47 talaba ko‘ngillilar qatorida urushga ketdi. Bu murakkab davrda talabalarni o‘qishga ko‘proq jalb etish maqsadida Qarshi, G‘ijduvon va Shofirkonda filiallar ochildi. Hozirgi paytda mustaqil O‘zbekistonning yetakchi oliy o‘quv yurtlari darajasiga ko‘tarilgan Xorazm, Qarshi va Termiz davlat universitetlari ilk bor filial sifatida BuxDPI tarkibida ish boshlagan edi.

Institut 1992-yilda universitetga aylantirildi. O‘zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti I.A.Karimovning 1992-yil 28-fevraldagি Farmoniga asosan Buxoro pedagogika institutiga Universitet maqomi berilgach, imkoniyatlar yanada kengaydi.

Ayni damda BuxDU respublika OTMlari orasida talabalar soni bo‘yicha 24336 nafar talaba bilan birinchi o‘rini egallab turibdi.

2021-yil 1-yavardan boshlab BuxDuga moliyaviy mustaqillik berildi.

Buxoro davlat universiteti tarkibidagi mavjud fakultetlar va institut joylashuvi:

	Fakultet/ Institut nomi	Joylashgan o‘rni	Xaritada joylashuvi (QR kodni skanerlang)
1	Fizika-matematika fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Bosh bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	
2	Axborot texnologiyalari fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Bosh bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	

3	Tabiiy fakulteti fanlar	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Ikkinchı bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	
4	Filologiya fakulteti	Buxoro davlat universitetining Filologiya fakulteti o‘quv binosi (200122, Buxoro sh. Algomish ko‘chasi, 1-uy)	
5	Xorijiy tillar fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Uchinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	
6	Tarix va madaniy meros fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Uchinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	
7	Pedagogika fakulteti	Buxoro davlat universitetining Pedagogika fakulteti binosi	

8	Maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim fakulteti	Buxoro davlat universitetining Maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim fakulteti o‘quv binosi	
9	Jismoniy madaniyat fakulteti	Buxoro davlat universitetining Jismoniy madaniyat fakulteti o‘quv binosi	
10	Iqtisodiyot va turizm fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Ikkinchı bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	
11	Chaqiriqqacha harbiy ta’lim fakulteti	Buxoro davlat universitetining Chaqiriqqacha harbiy ta’lim fakulteti o‘quv binosi	
12	San`atshunoslik fakulteti	Buxoro davlat universitetining San`atshunoslik fakulteti o‘quv binosi	

13	Agronomiya va biotexnologiya fakulteti	Buxoro davlat universitetining Agronomiya va biotexnologiya fakulteti o'quv binosi	
14	Pedagogika instituti	Buxoro davlat universitetining pedagogika instituti binosi	

Universitet kontakt ma'lumotlari

Tel: (+998) 65 221-29-14

Faks: 8(365) 221-27-07

Rasmiy sayt: <https://buxdu.uz>

E-mail: buxdu_rektor@buxdu.uz

Joylashuvi:

200117, Buxoro, M.Iqbol ko`chasi 11-uy

BUXDU TA'LIM DASTURLARI

Ayni paytda universitetda 13 ta fakultet, 38 ta kafedra va maxsus sirtqi bo'limi hamda malaka oshirish markazi faoliyat ko'rsatmoqda. Universitetda 57 ta'lif yo'nalishi bo'yicha kunduzgi bakalavriat, 12 ta'lif yo'nalishi bo'yicha sirtqi bakalavriat, 11 ta'lif yo'nalishi bo'yicha kechki bakalavriat, 28 mutaxassislik bo'yicha magistratura dasturlari mavjud.

Kunduzgi bakalavriat ta'lif yo'nalishlari

60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili

60230102 Filologiya va tillarni o'qitish: rus tili

60230112 Filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili

60230113 Filologiya va tillarni o'qitish: nemis tili

60230114 Filologiya va tillarni o'qitish: fransuz tili

60230201 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: ingliz tili

60230202 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: nemis tili

60230203 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: fransuz tili

60220300 Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha)

60220300 Tarix (islom tarixi va manbashunosligi)

60220400 Arxeologiya

60540100 Matematika

60540200 Amaliy matematika

60510100 Biologiya (turlari bo‘yicha)
60530900 Fizika
60531000 Mexanika va matematik modellashtirish
60530100 Kimyo (turlari bo‘yicha)
60530400 Geografiya
60211400 Vokal san’ati: an’anaviy xonandalik
60211500 Cholg‘u ijrochiligi (turlari bo‘yicha)
60210500 Rangtasvir: dastgohli
60210800 Amaliy san’at: badiiy kulolchilik
60212000 Madaniyat va san’at muassasalarini tashkil etish hamda boshqarish
60310900 Psixologiya (amaliy psixologiya)
60310900 Psixologiya (sport psixologiyasi)
60310900 Psixologiya (oila psixologiyasi)
60320100 Jurnalistika: bosma axborot vositalari jurnalistikasi
60320200 Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)
60411300 Biznesni boshqarish (tarmoqlar bo‘yicha)
60410800 Statistika (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)
60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo‘yicha)
60411700 Logistika (agrologistika)
60412400 Agrobiznes va investision faoliyat
60710200 Biotexnologiya (tarmoqlar bo‘yicha)
60610100 Komp’yuter ilmlari va dasturlash texnologiyalari (yo‘nalishlar bo‘yicha)
60610200 Axborot tizimlari va texnologiyalari (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

60710400 Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)
60810700 Agrokimyo va agrotuproqshunoslik
60811000 O’simliklarni himoya qilish (ekin turlari bo‘yicha)
60811300 Qishloq xo‘jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi (mahsulotlar turlari bo‘yicha)
60811800 Mevachilik va uzumchilik
60811900 Sabzavotchilik, polizchilik va kartoshkachilik
60812000 Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish
60920100 Ijtimoiy ish (oila va bolalar bilan ishlash)
60920100 Ijtimoiy ish (fuqarolarning o‘z-o‘zini boshqarish organlari)
61010100 Mehmonxona xo‘jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha)
61010300 Sport faoliyati: kurash
61010302 Sport faoliyati: boks
61010303 Sport faoliyati: voleybol
61010313 Sport faoliyati: futbol
61010316 Sport faoliyati: erkin kurash
61010501 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: ingлиз tili
61010502 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: nemis tili
61010503 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: fransuz tili
60610600 Dasturiy injiniring

Sirtqi bakalavriat ta’lim yo‘nalishlari

60230101 Filologiya va tillarni o‘qitish: o‘zbek tili
60540100 Matematika
60510100 Biologiya (turlari bo‘yicha)
60530400 Geografiya
60310900 Psixologiya (faoliyat turlari bo‘yicha)
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo‘yicha)
60920100 Ijtimoiy ish (fuqarolarning o‘z-o‘zini boshqarish organlari)
61010100 Mehmonxona xo‘jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha)
61010313 Sport faoliyati: futbol

Kechki bakalavriat ta'lim yo'naliishlari

60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili
60540200 Amaliy matematika
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60411300 Biznesni boshqarish (tarmoqlar bo'yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
60610600 Dasturiy injiniring
61010100 Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo'naliishlari bo'yicha)
61010316 Sport faoliyati: erkin kurash
61010303 Sport faoliyati: voleybol

Magistratura ta'lim yo'naliishlari

70260502 Adabiyotshunoslik: o'zbek adabiyoti
70260502 Adabiyotshunoslik: ingliz adabiyoti
70230502 Adabiyotshunoslik: rus adabiyoti
70230101 Lingvistika: o'zbek tili
70230101 Lingvistika: ingliz tili
70230101 Lingvistika: fransuz tili
70230101 Lingvistika: rus tili
70230201 Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)
70220301 Tarix (yo'naliishlar va faoliyat turi bo'yicha)
70220303 Tarixshunoslik, manbashunoslik va tarixiy tadqiqot usullari (mamlakatlar bo'yicha)
70220401 Arxeologiya
70230301 Matnshunoslik va adabiy manbashunoslik (tillar bo'yicha)
70230501 Etnografiya, etnologiya va antropologiya
70540101 Matematika (yo'naliishlar bo'yicha)
70540201 Amaliy matematika (sohalar bo'yicha)

70510101 Biologiya (fan yo'naliishi bo'yicha)
70530901 Fizika (yo'naliishlar bo'yicha)
70530904 Qayta tiklanuvchi energiya manbalari va barqaror atrof-muhit fizikasi
70530905 Yarim o'tkazgichlar fizikasi
70530101 Kimyo (fan yo'naliishi bo'yicha)
70530402 Geografiya (o'rganish ob'ekti bo'yicha)
70530701 Tuproqshunoslik (tadqiqot turi bo'yicha)
70310901 Psixologiya (faoliyat turlari bo'yicha)
70310102 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
70610101 Komp'yuter ilmlari va dasturlash texnologiyalari (yo'naliishlar bo'yicha)
70610204 Axborot tizimlari (tarmoqlar bo'yicha)
71010401 Turizm (faoliyat turlari bo'yicha)
71010401 Turizm (ziyorat turizmi)

UNIVERSITET XIZMATLARI

Buxoro davlat universitetida talabalar o'zlarini qiyinaydigan muammolariga oson yechim topishi, fan yuzasidan berilgan topshiriqlarni chuqur o'zlashtirishi, darsdan tashqari vaqtlarini qiziqarli va samarali tashkil qilishlari, ishtimoiy jihatdan faol bo'lishlari, sog'lom va malakali kadrlar bo'lib yetishishlarini ta'minlash maqsadida bir qator bo'lim va markazlari faoliyati yo'lga qo'yilgan:

- Talabalarga xizmat ko'rsatish markazi;
- Axborot resurs markazi;
- Universitet markazlari;
- Yoshlar ittifoqi;
- Universitet matbuot xizmati;
- Sport inshootlari;
- Korrupsiyaga qarshi kurash.

TALABALAR TURAR JOYI

Buxoro Davlat universitetida 7 ta talabalar turar joyi binolari mavjud bo‘lib, ularda jami 2048 ta o‘rin talabalar yashashi uchun mo‘ljallangan. 1-6- binolar sig`imi 275 o‘rindan bo‘lib, jami 1650 o‘rindan, 7-bino sig`imi 398 o‘rindan iborat. Nogiron talabalar uchun alohida har bir binoda 3 o‘rinli xona ajratilgan.

TTJ binolarida jami 64 ta oshxona mavjud bo‘lib, 128 dona elektr plita va har bir oshxonada 1 donadan jami 64 dona muzlatgich o‘rnatilgan. 8 ta kir yuvish xonasida 13 dona zamonaviy kir yuvish mashinalari o‘rnatilgan. 12 ta dazmollash xonasida 72 dona dazmol mavjud. Binolarning har bir qavatida hojatxona va yuvinish xonasi (dush) tashkil etilgan va faoliyat olib bormoqda.

Talabalar turar joyi foyesida 10 ta zamonaviy kompyuter qo‘yilgan va internet tarmog`iga ulangan. Binolarning har bir qavatida bittadan hamda fayelarda jami 30 ta televizor qo‘yilgan. TTJ binolarining har bir qavatida ma`naviyat xonalari tashkil etilgan.

Qulayliklar:

- Kompyuter xonalari;
- Dars xonalari;
- Internet;
- Umumiyy oshxona;
- Umumiyy yuvinish xonasi;
- Umumiyy hojatxona;
- Dam olish xonasi.

Talabalar turar joyiga onlayn ariza berish:

<http://uniwork.buxdu.uz/yotoqxona.asp>

TALABALARGA XIZMAT KO'RSATISH MARKAZI

Joylashuvi: Bosh bino 1-qavat 124 xona

Ish vaqtি: 8:30 dan 16:30 gacha

Ish kunlari: Dushanbadan shanbagacha

Ko'rsatiladigan asosiy xizmatlar:

- O'qish to'g'risida ma'lumotnoma olish;
- Diplom (duplikat) olish;
- To'lov shartnomasini olish;
- Harbiy bo'limdan ma'lumotnoma olish;
- Transkript olish;
- O'qishni ko'chirish haqida ma'lumotnoma olish;
- Akademik ta'til haqida ma'lumot olish;
- Talabalar safidan chetlashtirish ma'lumot olish;
- O'qishni tiklash haqida ma'lumot olish;
- Shaxsiy ma'lumotlarni o'zgartirish haqida so'rov jo'natsh;
- Karyera markazi haqida ma'lumot olish;
- Ichki tartib qoidalar haqida ma'lumot olish;
- Universitetdagi mavjud kurs va markazlar haqida ma'lumot olish;
- Talabalar turar joyi haqida ma'lumot olish;
- UNIWORK platformasidan ro'yxatdan o'tish bo'yicha ma'lumot olish;
- Shikoyat va takliflar jo'natish;
- Fakultetlar haqida ma'lumot olish;
- Ta'lim yo'nalishlari haqida ma'lumot olish;
- Guruhdan guruhga o'tish bo'yicha ma'lumot olish;
- Talabalar almashinuvi haqida ma'lumot olish;
- O'quv shartnomasi (learning agreement) olish;
- "Credit recognition" olish;
- Fanlarga registratsiya qilish;
- Imtihonlarga appelyatsiya berish;
- Imtihonlarga sababli kirmaganlik to'g'risisda ma'lumot jo'natish;
- Talabalaik guvohnomalarini olish;
- Yillik akademik calendar haqida ma'lumot olish;
- Darslar jadvali haqida ma'lumot olish;
- Yakuniy imtihonlar jadvali haqida ma'lumotlar olish;
- Baholash natijalari haqida ma'lumot olish (imtihon, kursishi natijalari va jarayonlari haqida);
- Stipendiyalar haqida ma'lumot olish;
- Ilmiy konferensiylar haqida ma'lumot olish;
- Sertifikatlar olish;
- Akademik grantlar haqida ma'lumot olish;

Telefon: +99865-221-26-37

E-mail: buxduregister@buxdu.uz
buxduregister@gmail.com

AXBOROT RESURS MARKAZI

Joylashuvi: BuxDU asosiy kampus,

Ish vaqtি: 8:30 dan 16:30 gacha

Ish kunlari: Dushanbadan shanbagacha

Ko'rsatiladigan asosiy xizmatlar:

- Kutubxona fondidagi kitoblarni talabalarga va o'qituvchilarga mutola qilsih uchun berish;
- Elektron kutubxona fondni yangilab borish;
- Talabalarga ta'limga tegishli kompyuter va internet xizmatlaridan foydalanishiga imkoniyat yaratib berish;
- Badiiy kechalar tashkil etish.

Buxoro davlat universitetining elektron kutubxonasi: <http://elib.buxdu.uz>

Telefon: +99865-221-29-14

E-mail: h.l.salixova@buxdu.uz

KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH “KOMPLAENS-NAZORAT” TIZIMINI BOSHQARISH BO’LIMI

Buxoro davlat universitetining Korrupsiyaga qarshi kurashish “komplaens-nazorat” tizimini boshqarish bo‘limi o‘quv yili mobaynida, dars jarayonlarida, nazorat imtihonlarida yoki bitiruv malakaviy ishlarida pedagog-xodimlar va talabalar orasida ta’magirlik, poraxo'rlik va moddiy manfatdorlik kabi holatlarning yuz berishini oldini olish asosiy vazifasi hisoblanadi.

Yuqoridagiholatlarning birortasiga duch kelsangiz bo‘limga murojaat qiling!

Telefon: +998883060666

E-mail: buxdu_korrupsiyagaqarshikurash@mail.ru

Telegram: @anti_corbot

t.me/BuxDu_KorrupsiyagaQarshiKurash

BUXDU YOSHLAR ITTIFOQI

Buxoro davlat universiteti Yoshlar ittifoqi quyidagi vazifalarni bajaradi:

Iqtidorli, faol, intiluvchan talabalarни har taraflama qo'llab-quvvatlash va ularning istedodlarini ro'yobga chiqarish

Talabalarning darsdan bo'sh vaqtlarini samarali tashkil etishda ko'maklashish, to'garaklar tashkil etish.

BUXDU XALQARO MARKAZLARI

JICA markazi: Yaponianing JICA xalqaro markazi bilan hamkorlikdagi yapon tili va madaniyatini o'rgatuvchi markaz.

Joylashgan o'rni: Buxoro davlat universiteti, Bosh bino 3-qavat

KOICA markazi: Koreyaning KOICA xalqaro markazi bilan hamkorlikdagi koreys tili va madaniyatini o'rgatuvchi markaz.

Joylashgan o'rni: Buxoro davlat universiteti, Bosh bino 3-qavat 323-xona

SPORT

Universitet talabalarining sport bilan shug'ullanib jismonan sog'lom bo'lishi uchun universitet hududida bir qator qulayliklar yaratilgan. Gimnastika va badiiy gimnastikaga ixtisoslashtirilgan 24x12 metrli, sport o'yinlari(mini futbol, voleybol, qo'l to'pi, basketbol) sport turlariga ixtisoslashtirilgan 36x18 metrli, yakkakurash turlariga ixtisoslashgan 45x25 metrli kurash zali, 24x12 metrli boks sport zallari mavjud. Talabalar ta'lim olishida usti yopiq sport inshootlaridan tashqari 2 ta 40x20 metrli kichik, 1 ta 110x90 metrli katta futbol maydoni, 400 metrli yengi atletika yo'lagi, uzunlikka sakrash, yado, granata uloqtirish sektorlari, 1 ta voleybol, 2 ta basketbol va katta tennis maydonlari talabalarimizga ta'lim yo'nalishi bo'yicha bilimlarini boyitishga xizmat qilmoqda.

O'QUV JARAYONINING TASHKILIY TUZILMASI

Buxoro davlat universitetida bakalavr ta'lif dasturlari 3 yil yoki 4 yil, magistratura dasturlari 2 yilni tashkil etadi. Buxoro davlart universiteti 2019/2020 o'quv yildan boshlab kredit-modul tizimida o'qishni tashkil qilib kelmoqda. O'quv jarayonida turli xil xato va kamchiliklarni oldini olish maqsadida talabalardan kredit-modul tizimi to'g'risida bir qator ma'lumotlar bilan tanishib chiqishalari shart.

Kredit-modul tizimida 1 kredit o'rtacha 25 — 30 akademik soatlik o'quv yuklamasiga teng. Ya'ni talaba muayyan fandan tegishli kreditlarni to'plashi uchun ma'lum miqdordagi o'quv yuklamasini o'zlashtirishi zarur. O'quv yuklamasi bakalavriatda — 40 — 50% auditoriya soati, 50 — 60% mustaqil ish soatiga, magistraturada — 30% — 40% auditoriya soati, 60-70% mustaqil ish soatiga (malakaviy amaliyot va bitiruv malakaviy ishlari bundan mustasno) bo'linadi.

Bakalavriat ta'lif yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklarida talaba odatda bir semestrda 30 kredit, bir o'quv yilda 60 kredit to'plashi belgilanadi. Semestr davomida talaba tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan kreditlar hajmi o'quv rejasida ko'rsatilgan majburiy va tanlov fanlarini o'z ichiga oladi. Talaba o'zining shaxsiy ta'lif trayektoriyasini shakllantirishda har bir semestr uchun 30 kredit hajmidagi fanlarni o'zlashtirishni nazarda tutishi, ular tarkibida namunaviy o'quv rejasidagi majburiy fanlar bo'lishi shart.

Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi. Yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo'yicha qoniqarsiz baho olgan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

O'quv yili davomiyligi 36 haftagacha bo'lib, shundan 30 haftasi akademik davrga, 2 haftasi fanlarni tanlash uchun ro'yxatdan o'tishga, 4 haftasi attestatsiyalarga ajratiladi.

Ta'lif oluvchini kursdan kursga o'tkazish uning GPA qiymatini hisobga olgan holda amalgalashiriladi. BuxDUDA talabalarni kursdan kursga o'tkazishda GPA ko'rsatkichini 2.8 etib belgilangan. GPA o'tish ballini to'play olmagan talaba qayta o'qish uchun tegishli kursda qoldiriladi. Semestr va o'quv yili yakuni natijalari bo'yicha akademik qarzdorligi bor ta'lif oluvchilar o'qishdan chetlashtirilmaydi. Kursdan kursga qolgan talabalar faqat qarzdor bo'lgan fanlarni o'zlashtirib ularga mos ravishda shartnoma mablag'larini to'laydi. Shartnoma asosida bir kursda qayta o'qish soni chegaralanmaydi. Jami ta'lif olish muddati bakalavriat uchun 1 kursga o'qishga qabul qilinganidan so'ng 8 yilgacha, magistratura uchun 1 kursga o'qishga qabul qilinganidan so'ng 4 yilgacha deb belgilangan.

Asosiy tushunchalar izohi:

GPA (Grade Point Average) — ta'lif oluvchining dastur bo'yicha o'zlashtirgan ballari o'rtacha qiymati.

akademik mobillik — oliy ta'lif muassasasi talabalarining muayyan vaqt mobaynida respublika hududidagi yoki chet eldag'i boshqa bir oliy ta'lif muassasasiga o'qish maqsadida borishi;

mobillik dasturi — ikki yoki undan ortiq oliy ta'lif muassasasi o'rtaida o'zaro ta'lif to'g'risidagi kelishuv asosida tashkil etilgan akademik mobillik dasturi;

kredit — ta'lif olish natijalariga ko'ra talaba tomonidan muayyan fan bo'yicha o'zlashtirilgan o'quv yuklamasining o'lchov birligi. Kreditlar qoidaga muvofiq butun, kasr sonlarda ifodalanishi mumkin;

oliy ta'lif muassasasi — belgilangan miqdordagi kreditlarni tan olishni hisobga olgan holda ta'lif va malaka to'g'risidagi hujjat beruvchi muassasa;

kreditlarni berish — malaka yoki uning alohida qismlariga qo'yilgan talablarga muvofiq erishilgan ta'lif olish natijalariga ko'ra talaba yoki boshqa ta'lif oluvchilarga kreditlarni rasmiy taqdim etish jarayoni;

kreditlarni ko‘chirish — talabalarning akademik mobilligini ta’minlash maqsadida bir oliy ta’lim muassasasi ta’lim dasturi bo‘yicha olingan kreditlarni boshqa oliy ta’lim muassasasiga ko‘chirish va tan olish;

kredit to‘plash — ta’lim elementlarini o‘zlashtirish va boshqa yutuqlarga erishish natijasida taqdim etiladigan kredit birliklarini to‘plash;

talabaning shaxsiy ta’lim trayektoriyasi — talaba tomonidan tanlangan hamda unga ketma-ketlikda bilimlar to‘plash va xohlagan kompetensiyalar yig‘indisiga ega bo‘lish imkoniyatini beradigan yo‘nalish (marshrut). Ta’lim trayektoriyasi institutsional hujjatlar va yo‘riqnomalar yordamida tuzilishi hamda turli ta’lim trayektoriyalari natijada bir xil malaka olishga olib kelishi mumkin;

ta’lim dasturi — bakalavriat ta’lim yo‘nalishi yoki magistratura mutaxassisligi bo‘yicha o‘quv jarayonini amalga oshirishga mo‘ljallangan ta’limning asosiy xususiyatlari (hajmi, mazmuni, rejalshtirilgan natijalar), tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlar, fan dasturlariga quyilgan umumiy talablar, shuningdek, ta’limni tashkil etish va amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan axborot-resurs va o‘quv-metodik ko‘rsatmalar majmui;

ta’lim natijalari — talaba tomonidan o‘zlashtirilgan va baho bilan tasdiqlangan malaka darajasini aks ettiradigan, ta’lim jarayonini muvaffaqiyatli tugallagach talaba o‘zlashtirgan ko‘nikmalar va ularni amalda bajarish qobiliyatining tavsifi;

o‘qish yuklamasi — talaba tomonidan o‘quv faoliyatining barcha turlari — ma’ruza, amaliy mashg‘ulot, seminar, laboratoriya ishi, kurs loyihasi (ishi), amaliyot va mustaqil ishni amalga oshirish asosida kutilgan o‘quv natijalariga erishish uchun zarur bo‘lgan soatlar hajmi;

ro‘yxatga olish xizmati — ta’lim jarayonini boshqarish axborot tizimlari va dasturiy mahsulotlardan foydalanib professor-o‘qituvchilar, xodimlar va talabalar bo‘yicha ta’lim jarayoniga oid ma’lumotlar bazasini shakllantirishni, shuningdek, talabalarning barcha o‘quv natijalarini ro‘yxatga olish, bilimini nazorat qilish hamda ularning akademik reytingini hisoblashning barcha turlarini tashkil etishni nazarda tutuvchi xizmatlar;

ta’lim elementlari — ta’lim dasturining bir qismi bo‘lib, ta’lim olish natijalariga erishish va ta’lim dasturida ko‘rsatilgan bilimlarni o‘zlashtirishga ko‘maklashuvchi o‘qitish turi;

transkript — ta’lim olishning tegishli davrida o‘zlashtirilgan kreditlar va baholarning harf va raqamlardagi ifodasi ko‘rsatib o‘tilgan fanlar ro‘yxatini o‘z ichiga olgan belgilangan shakldagi hujjat.

UNIWORK TIZIMI

UNIWORK tizimi Buxoro davlat universiteti xodimlari, talabalari, abiturientlar va fuqarolarga universitet xizmatlarini onlayn tarzda amalga oshiruvchi platforma bo‘lib unda talabalar shaxsiy hujjatlar jildi, talabaning shaxsiy ta’lim trayektoriyasini shakllantirish, to‘lov kontrakltidan qarzdorlikni aniqlash, dars jadvalini kuzatish, fanlardan test nazoratlarini topshirish va boshqa interaktiv xizmatlarni ko‘rsatishga mo‘ljallangan platforma hisoblanadi.

Platformaga o‘tish linki: <http://uniwork.buxdu.uz/>

UNIWORK tizimidan ro‘yxatdan o‘tish uchun video qo‘llanma:

<https://www.youtube.com/watch?v=WeA-54rPgOM>

HEMIS TIZIMI

HEMIS axborot tizimi oliy ta’lim muassasalarining asosiy faoliyatlarini avtomatlashtirish hisobiga ma’muriy xodimlar, professor-o‘qituvchilar va talabalarga elektron ta’lim xizmatlarini taqdim etadi. Axborot tizimi oliy ta’lim muassasalari bilan Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi o‘rtasida axborot ko‘prigi vazifasini o‘taydi hamda oliy ta’lim muassasalaridan olinadigan turli xil ma’lumotlar sonini keskin kamaytirish, ularning qog‘oz shaklidan voz kechish va boshqaruv tizimini raqamlashtirishga xizmat qiladi.

Platformaga o‘tish linki: <https://student.buxdu.uz/tg/dashboard/login>

HEMIS tizimidan foydalanish haqida video qo‘llanma:

<https://www.youtube.com/watch?v=2CWjW9mWGUC>

60230112 - Filologiya va tillarni o'qitish (ingliz tili) dasturi haqida qisqacha ma'lumot

✓ 60230112 - Filologiya va tillarni o'qitish (ingliz tili) ta'lim yo'nalishi bakalavrlar tayyorlovchi oliy ta'limning dasturi asosida amalga oshiriladi, uning nazariy va amaliy mashg'ulotlarini to'liq o'zlashtirgan, yakuniy davlat attestatsiyasidan muvaffaqiyatli o'tgan shaxsga «bakalavr» malakasi (darajasi) hamda oliy ma'lumot to'g'risidagi davlat namunasidagi rasmiy hujjat(lar) beriladi.

Talabalarga eslatmalar:

- ✓ Talaba bir semestrda 30 kredit, o'quv yilida esa 60 kredit toplashi lozim;
- ✓ Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatini sababsiz qoldirgan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha kreditni o'zlashtirmagan hisoblanadi;
- ✓ Yakuniy nazoratga kiritilmagan yoki kirmagan, qoniqarsiz baho olgan talaba akademik qarzdor hisoblanadi;
- ✓ Akademik qarzdor talabalar ta'til vaqtida yoki keyingi semestrlar mobaynida o'zlashtirilmagan kreditlar miqdoriga mos to'lov-kontrakt miqdoridan kelib chiqqan holda to'lov qilganidan keyin o'zlashtirilmagan fanlarni o'z hisobidan qayta o'qishi mumkin bo'ladi.

60230112 - Filologiya va tillarni o'qitish (ingliz tili) tizimini o'qitish tuzilmasi

I o'quv yili

Fanlar o'tiladigan haftalar soni: 30
Imtihonlar o'tkaziladigan haftalar soni: 6
Ish joyidagi amaliyot haftalari soni: -
Jami soat: 1976
Jami kredit: 60

II o'quv yili

Fanlar o'tiladigan haftalar soni: 30
Imtihonlar o'tkaziladigan haftalar soni: 6
Ish joyidagi amaliyot haftalari soni: 2
Jami soat: 1976
Jami kredit: 60

III o'quv yili

Fanlar o'tiladigan haftalar soni: 40
Imtihonlar o'tkaziladigan haftalar soni: 6
Ish joyidagi amaliyot haftalari soni: 4
Jami soat: 2080
Jami kredit: 60

IV o'quv yili

Fanlar o'tiladigan haftalar soni: 45
Imtihonlar o'tkaziladigan haftalar soni: 5
Ish joyidagi amaliyot haftalari soni: 4
Jami soat: 2340
Jami kredit: 60

I o'quv yili

1-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Tanlov turi
O'ZBRUS	O'zbek (rus) tili	180	2	Majburiy fan
AXTEX1064	Ta'limda axborot texnologiyalari	120	4	Majburiy fan
TILSH115	Tilshunoslikka kirish	150	2	Majburiy fan
ADSHK	Adabiyotshunoslikka kirish	120	2	Majburiy fan
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	390	13	Majburiy fan
TO'MT2024/ TO'MTD2024	Tili o'rganilayotgan mamlakat tarixi/ Tili o'rganilayotgan malakatning tarixiy davrlari	120	4	Tanlov fan
MTK2053/ ATO2053	Mustaqil talim ko'nikmalari/ Avtonom ta'lim olish	90	2	Tanlov fan

2-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
LOTT2012/RO MT2012	Lotin tili/Roman tili	60	2	Tanlov fan
O'ZBRUS	O'zbek (rus) tili	180	2	Majburiy fan
JISM1054	Jismoniy tarbiya va sport	120	123	Majburiy fan
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	390	13	Majburiy fan
TO'MM2023/T O'MMH2023	Tili o'rganilayotgan mamlakat madaniyati/Tili o'rganilayotgan mamlakatning madaniy merosi	90	3	Tanlov fanlari

II o'quv yili

3-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
XORTIL10418	Xorijiy til (ikkinchi chet tili)	240	4	Majburiy fan
ILMISH1072	Ilmiy ish asoslari	60	2	Majburiy fan
UMPSIXM1006	Umumiy psixologiya	150	5	Majburiy fan
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	390	13	Majburiy fan
CHAKT2042/A KTCH2042	Chet tilini o'qitishda AKT/AKT ishini chet tilida yuritish	60	2	Tanlov fan
HFX2082/FUQ M2082	Hayot faoliyati xavfzsizligi/Fuqaro muhofazasi	60	2	Tanlov fan
ETMQ2092/A MA2092	Ekologiya va tabiatni muhofaza qilish/Atrof muhitni asrash	60	2	Tanlov fan

4-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
FALS1026	Falsafa	180	6	Majburiy fan
XORTIL10418	Xorijiy til (ikkinchi chet tili)	240	4	Majburiy fan
MSHK1094	Mamalakatshunoslik	120	4	Majburiy fan
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	330	11	Majburiy fan
RFGK10182	Roman-German filologiyasiga kirish	60	2	Majburiy fan

III o'quv yili

5-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
XORTIL10418	Xorijiy til (ikkinchi chet tili)	240	4	Majburiy fan
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	360	12	Majburiy fan
TO'MA1128	Tili o'rganilayotgan mamlakat adabiyoti	240	4	Majburiy fan
O'TNA1316	O'rganilayotgan til nazariy aspektlari	240	4	Majburiy fan
TO'MET1155	Tillar o'qitish metodikasi va ta'lif texnologiyalari	150	5	Majburiy fan

6-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
XORTIL10418	Xorijiy til (ikkinchi chet tili)	240	4	Majburiy fan
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	360	12	Majburiy fan
TO'MA1128	Tili o'rganilayotgan mamlakat adabiyoti	240	4	Majburiy fan
O'TNA1316	O'rganilayotgan til nazariy aspektlari	240	4	Majburiy fan
UMPED1165	Umumiy pedagogika	120	4	Majburiy fan

III o'quv yili

7-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
YOSHFIZ1082	Yosh fiziologiyasi va gigiyenasi	60	2	Majburiy fan
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	360	12	Majburiy fan
O'TNA1316	O'rganilayotgan til nazariy aspektlari	180	6	Majburiy fan
SINT2072/O'G 'ZT2072	Sinxron tarjima/Og'zaki tarjima	60	2	Tanlov fan
JAHA02103/C HEA2103	Jahon adabiyoti/Chet el adabiyoti	90	3	Tanlov fan
ICHTN2113/IC HETNA2113	Ikkinchi chet tili nazariyasi/Ikkinchi chet tili nazariy aspektlari	90	3	Tanlov fan

8-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Bir kredit soat hisobida
AO'CHTI1094	Asosiy o'rganilayotgan chet tili	390	13	Majburiy fan
TILSH115	Tilshunoslikka kirish	150	2	Majburiy fan
O'TNA1316	O'rganilayotgan til nazariy aspektlari	60	2	Majburiy fan
QTIP1144	Qiyosiy tipologiya	120	4	Majburiy fan
TNA1192	Tarjima nazariyasi va amaliyoti	60	2	Majburiy fan
ADSHK1204	Adabiyotshunoslilik	120	2	Majburiy fan
BSCHTO'2065/K YBCHTO'2065	Boshlang'ich sinflarda chet tili o'qitish metodikasi/Kichik yoshdagi bolalarga chet tilini o'qitishning o'ziga xos prinsiplari	150	5	Tanlov fan

TIL KO'NIKMALARI INTEGRATSIYASI

Kod: AO'CHTTKI20117 Soat: 270 Kredit: - 9 Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalari

- Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga kasbiy yo'nalish doirasida tilning og'zaki va yozma shakllarini o'rgatish, ularning ijtimoiy-madaniy muloqot malakalarini rivojlantirish, xususan o'rganilayotgan chet tilining funktsional shakllari va uslublarini, til to'g'risidagi amaliy va nazariy bilimlarini takomillashtirish hamda egallangan bilim, ko'nikma, malakalarini kasbiy va ilmiy faoliyatda erkin qo'llay olishlarini ta'minlashdir.
- Fanning vazifasi - umume'tirof etilgan xalqaro me'yorlarga ko'ra talabalarining o'rganilayotgan chet tilini C1 darajada egallashlari uchun zaruriy bilimlarni integrallashgan tarzda o'rgatish va muloqot malakalarini rivojlantirish.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

- o'rganilayotgan asosiy chet tilini Umumevropa standartlariga ko'ra C1 darajada o'zlashtirishi;
- o'rganilayotgan chet tilining fonetik va grammatik qonuniyatlarini bilish va qo'llay olish ko'nikmalarini egallashlari;
- o'rganilayotgan chet tilida og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini egallashi;
- tushunish va muhokama qilish uchun bosqichma-bosqich turli til materiallari bilan ishlash usullari to'g'risida ***tasavvurga egabo'lishi***;
- o'z fikr va mulohazalarini lingvistik kurs modullari va ularning mavzularidan kelib chiqqan holda mantiqiy bayon etishi;
- chettildagi og'zakiva yozma shakldagi ma'lumotlarni tushunish maqsadida turli strategiyalarni ***bilishi va ulardan foydalana olishi***
- chet tilining fonetik va grammatik strukturalariga oid bazaviy va kommunikativ jarayonda qo'llanishi mumkin bo'lgan til birliklari va qonuniyatlarini bilishi va ularni nutq jarayonida qo'llayolishi;
- chet tilida chop etilgan turli matbuot materiallari va axborot beruvchi boshqa vositalardan olingan autentik til materiallarini tushuna olish va ularni tahlil qilish;
- o'rganilayotgan chet tilida o'qish, tinglab tushunish, gapirish va yozish;
- bitiruv malakaviy ishini yozish, ilmiy ishni olib borish bosqichlari, yozish uslublarini to'g'ri qo'llash va ilmiy matnni tahrirlash borasida yetarli bilim va ***ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak***.

Fanning qisqacha bayoni:

Til ko'nikmalari integratsiyasi "Asosiy o'rganilayotgan chet tili fani"ning 6 ta modullaridan ikkitasi, ya'ni "Og'zaki nutq amaliyoti" hamda "Matbuot tili" modullarini o'z ichiga oladi. Ushbu modullar bo'yicha mavzularni C1 darajada o'zlashtirishlari nazarda tutilgan holda modullar mazmuni keltiriladi. Mavzular ishchi dasturda semestrlar va kurslar kesimida batafsil yoritiladi.

O'qitish va baholash usuli

Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- interfaol keys-stadilar;
- amaliymashg'ulotlar (mantiqiyfikrlash, tezkorsavol-javoblar);
- guruh, mikroguruhbo'libishlash;
- taqdimotlarniqilish;
- individualloyihalar;
- jamoa bo'libishlashva himoyaqilishchunloyihalar.

Alohida talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	1 ta

Fanning tarkibi:

- Fanning mazmuni
- Asosiy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)
- Mustaqil ta'lif va mustaqil ishlar
- Fan o'qitilishining natijalari(shakllanadigan kompetensiyalar)
- Ta'lif texnologiyalari va metodlari
- Kreditlarni olish uchun talablar
- Asosiy adabiyotlar
- Qo'shimcha adabiyotlar

Adabiyotlar**Modul 1: Og'zaki nutq amaliyoti moduli**

1. Miles Craven. Listening Extra. – A resource book of multi-level skills activities, 2017
2. Sally Logan, Craig Thaine. Real listening and speaking. Cambridge University Press, 2008
3. Skills in English. Speaking, Level 1
4. Skills in English. Listening, Level 1
5. Harmer J. Just. Listening and Speaking, Intermediate.
6. Hancock M. (2003) English Pronunciation in Use. Self-study and classroom use.
7. Аудио ва видео материаллар

Modul 2 1: Matbuot tili moduli

1. Virginia Evans & Jenny Dooley Enterprise (full set) Digital publishing UK, 2009
2. Mike Boyle, Ellen Kisslinger Skillful. Listening & Speaking (full set) Macmillan Education UK, 2013
3. Haines S & Stewart B, (2000) *Landmark*, New York: Oxford University Press
4. Kathy Gude & Michael Duckworth (2001) *Kickstart*, New York: Oxford University Press
5. Jack Richards & Chuck Sandy (2000) *Passages 1*, Cambridge University Press
6. Brown, D.H (2000) *Principles of language learning*, Longman
7. Brinton, D. (1997) *Insights: A content-based approach to academic preparation*, New York

TIL ASPEKTLARI AMALIYOTI

Kod: AO'CHTTAA20116	Soat: 240	Kredit: 8	Majburiy fan	Modul: 2ta
------------------------	------------------	-----------	--------------	------------

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Mazkur fanning asosiy maqsadi kasbiy yo'nalish (filologiya, pedagogika) doirasida tilning og'zaki va yozma shakllarini bilish, nutqiy so'zlashuv ko'nikmasiga ega bo'lish, ijtimoiy-madaniy kommunikativ-muloqot malakalarini takomillashtirish bilan bir qatorda ingliz tilining funksional shakllari va uslublarini egallash, o'rganilayotgan til to'g'risida nazariy bilimlar asoslarini olish hamda olingan bilimlarni kasbiy yo'nalish bo'yicha va ish faoliyatida, shuningdek, ilmiy izlanishlar olib borishda amaliy qo'llay bilishni o'rgatishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Amaliy grammatika moduli bo'yicha:

- Grammatik strukturalarni (sodda, murakkab va qo'shma gaplar va h.) muloqotda qo'llash;
- Strukturalarni ajrata olish, ularni ham yozuvda ham nutqda to'g'ri qo'llash;
- Turli muloqot jarayonlarida yangi grammatik strukturasining forma va ma'no o'rtaсидаги bog'liqlikni tushuna bilish;
- Ingliz tili grammatikasi model va strukturalarining o'ziga xos xususiyatlarini ajrata olish va ularni o'zlashtirish uchun o'z ona tili tizimi bilan taqqoslay olish;
- Muloqotda grammatik xatolarga yo'l qo'ymaslik muhimligini tushuna bilish;
- Mustaqil ravishda grammatik qo'llanma kitoblaridan foydalana olish;
- Muloqotni mazmunli qilish uchun grammatik formalarni qo'llay olish
- Grammatika sohasida mustaqil til o'rganish strategiyalarini qo'llay olish

Amaliy fonetika moduli bo'yicha:

- o'rganilayotgan chet tilidagi so'zlar talaffuzi xususiyatlarini (intonatsiya, urg'u va h.k.) farqlash;
- shaxsiy xususiyat va imkoniyatlaridan kelib chiqib lug'at boyligini oshirishning mutanosib usullarini tanlash;
- lug'at boyligini oshirish uchun manbalar (lug'atlar, registrlar, so'z ko'rsatkichlari va boshqalar) dan foydalanish ko'nikma va malakalarga ega bo'ladilar.
- kursda muhokama etilgan mavzularga tegishli aktiv va passiv leksikani o'zlashtiradilar;
- Ma'lum mavzular bo'yicha muloqot olib borish uchun yetarli darajada lug'at boyligiga ega bo'ladilar.

Fanning qisqacha bayoni:

"Til aspektlari amaliyoti" fani umumkasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 2 modul: amaliy grammatika va amaliy fonetikani o'z ichiga oladi. Mazkur kurs bakalavr bosqichida filolog, ingliz tili o'qituvchisi mutaxassisligi bo'yicha ta'lim olayotgan birinchi bosqich talabalariga mo'ljallangan.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- amaliy mashg'ulot ;
- interfaol keys – stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;

- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	4 ta (har bir semestrda 2 ta)
Yakuniy nazorat	2 ta (har bir semestr oxirida)
Fanning tarkibi:	

Amaliy grammatika moduli bo'yicha:

1. Introduction to the course
2. Present simple
3. Present continuous
4. Past simple
5. Past continuous
6. Present perfect simple
7. Present perfect continuous
8. Past perfect
9. Future time
10. Question formation
11. Reported speech and Reported questions, commands and requests
12. Conditionals
13. The passive and its uses
14. Modals
15. Modals
16. Countable and uncountable
17. Noun
18. Articles
19. Quantity
20. Pronouns
21. Adjectives
22. Adverbs
23. Place prepositions, prep-ns in phrase, place adverbs
24. Prepositions after verbs, adjectives and before nouns
25. Time expressions
26. Phrasal verbs
27. Conjunctions, adverbs and prepositions as connectors
28. Relative clauses
29. Defining non-defining relative clauses
30. Purpose and result

Amaliy fonetika moduli bo'yicha:

1. Introducing letters and sounds
2. Using a dictionary
3. Consonant sounds
4. Prefixes and suffixes
5. Vowel sounds

6. Compound nouns and adjectives
7. Introducing syllables
8. Idioms and fixed expressions.
9. Introducing word stress
10. Verb or adjective + preposition, preposition +noun
11. Introducing sentence stress
12. Apologies, excuses and thanks
13. Consonants at the start and the end of syllables
14. Requests, invitations and suggestions
15. Plural and other -s endings
16. Opinions, agreeing and disagreeing
17. Adding past tense endings
18. Stress in two-syllable words and compound words
19. Sentences with all the words stressed
20. Unstressed words
21. Uncountable nouns and plural nouns
22. Joining words
23. Verbs + -ing form or infinitive
24. Understanding conversation
25. Verb patterns
26. Grouping words
27. Adjectives, prepositions and adverbs
28. Introducing tones
29. Time and sequence
30. Rising and falling tones

Adabiyotlar

Amaliy grammatika moduli

1. Mark Nettle and Diana Hopkins, Developing Grammar in Context. Grammar reference and practice. Intermediate. Cambridge University Press,2003
2. Michael Vince , Macmillan English Grammar in Context: Intermediate with key, Macmillan Publishers limited, 2010
3. Simon Clarke, Macmillan English Grammar in Context: Essential with key, Macmillan Publishers limited, 2008
4. Simon Clarke, Macmillan English Grammar in Context: Advanced with key, Macmillan Publishers limited, 2008
5. Ronald Carter, Rebecca Hughes, Exploring grammar in context. Upper intermediate and advanced, CUP 2000
6. Raymond Murphy, English Grammar In Use with Answers and CD ROM: A Self-study Reference and Practice Book for Intermediate Students of English (Grammar in Use), Third edition, Cambridge University Press, 2009
7. Maria Lucia Zaorob and Elizabeth Chin. Games for Grammar Practice, Cambridge University Press, 2009

Amaliy fonetika moduli

1. Mark Hancock (2008) English pronunciation in Use – Intermediate. Cambridge University Press, Cambridge.
2. Martin Hewings (2007) English pronunciation in Use – Addvanced. Cambridge University Press, Cambridge.

3. McCarthy M. and O'Dell F. (1999) English Vocabulary in Use - Elementary. Cambridge University Press, Cambridge.
4. McCarthy M. and O'Dell F. (2004) English Phrasal Verbs in Use. Cambridge University Press, Cambridge.
5. Redman S. (1997) English Vocabulary in Use – Pre-intermediate. Cambridge University Press, Cambridge.
6. Thomas B.J. (1986) Intermediate Vocabulary. Longman, Harlow.
7. Thomas B.J. (1990) Elementary Vocabulary. Longman, Harlow.

O'QISH VA YOZISH AMALIYOTI

Kod: AO'CHTO'YA201

Soat: 240

Kredit: 8

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Mazkur fanning maqsadi talabalarning B2-C1 daraja talabiga javob beruvchi matnlarni o'qib,tushunishlari va turli mavzularga oid matnlarni yoza olish mahoratiga ega bo'lishlari va egallangan o'qish va yozish ko'nikmalarini kasbiy va ilmiy faoliyatda erkin qo'llay olishlarini ta'minlashdir. Fanning asosiy vazifasi umume'tirof etilgan xalqaro me'yordarga ko'ra talabalarning o'qish va yozish ko'nikmalarini C1 darajaga yetkazish, shuningdek, ilmiy tadqiqot ishi yozishning boshlang'ich malakasini shakllantirish va takomillashtirishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Mazkur dastur bo'yicha ta'lim olgan talaba:

-o'rganilayotgan asosiy chet tilini Umum Yevropa standartlariga ko'ra S1 darajada o'zlashtirishi;
-o'rganilayotgan chet tilida o'qish va yozish ko'nikmalarini egallashi;
-tushunish va muhokama qilish uchun bosqichma-bosqich turli matn turlari bilan ishslash usullarini o'zlashtirishi; - matnni tushunish
maqsadida turli strategiyalarni egallashi; - o'z fikr va mulohazalarini lingvistik kurs mavzularidan kelib chiqqan holda yozma ravishda aniq va mantiqiy bayon etishi; - bitiruv malakaviy ishini yozish, ilmiy ishni olib borish bosqichlari, yozish uslublarini to'g'ri qo'llash va ilmiy matnni tahrirlash borasida yetarli bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishi lozim.

Fanning qisqacha bayoni:

Shuningdek, bu fan 4 kurs talabalariga bitiruv malakaviy ishlarini yozish, ilmiy ishni boshlash bosqichlari, yozish uslublarini to'g'ri qo'llash va ilmiy matnni tahrirlash o'rgatiladi. Ushbu fan 1 bosqichda o'z tarkibida ikki modulni – “O'qish”va “Yozma nutq amaliyoti”modullarini mujassamlashtirgan.

O'qitish va baholash usuli

-talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 5 (a'lo) baho;
-talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 4 (yaxshi) baho; -talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 3 (qoniqarli) baho;
-talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda — 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar ;
- interfaol keys – stadylar;
- seminarlar (mantiqiyfikrlash, tezkorsavol-javoblar);
- guruhlardaishlash;
- taqdimotlarni qilish;

- individual loyihalar;
- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniynazorat	2 ta (yiloxirida)

Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. David Bohlke, Dorothy E.Zemach (2013) Skillful 1. Reading and writing. Macmillan.
2. Louis Rogers and Jennifer Wilkin, Dorothy E.Zemach (2012) Skillful 2.Reading and writing. Macmillan.
3. Driscol, L. (2004), Reading Extra A resource book of multi-level skills activities. CUP.
2. Fry, E. B. (2000), Skimming and scanning Pre-intermediate. Jamestown Publishers.
5. Harmer, J. (2004). Just (Reading and Writing. Marshal Cavendish.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Greenall, S. & D. Pye (2007), Reading 1, Cambridge Skills for Fluency.Cambridge: CUP.
2. Newspapers and magazines (e.g. English Teaching professional, Modern English Teacher, Uzbekistan Today, The Economist, The New Scientist, NationalGeographic etc)

Internet saytlari:

1. www.teachingenglish.org.uk
2. www.online-literature.com
3. www.literature.org/
4. www.pearsonlongman.com/ae/
5. www.developreading.com

Modul 2: Yozma nuytq amaliyoti

Asosiy adabiyotlar

- 1.Dorothy E.Zemach, Lisa A.Lumisek. Academic writing.Macmillan, 2005.
- 2.Evans V.Successful writing (intermediate). Express publishing, 2004
- 3.Scarry, S., & Scarry, J*. (2008).The Writer's Workplace with Readings.Building College Writing Skills.Thomson Learning.Sixth Edition. 2010.
4. Stephans M. Practise writing. Longman, 1996

Internet saytlari:

1. www.teachingenglish.org.uk
2. www.onestopenglish.com
3. www.businessenglishonline.net
4. www.elgazette.com

5. www.tesol.org.
6. www.tefl.com,
7. www.teachertrainingvideos.com
8. <http://www.learnenglish.org.uk/>
9. www.educationuk.org
10. [http://www.bbc.co.uk\worldservice\learningenglish\](http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/)

TILSHUNOSLIKKA KIRISH

Kod: TilSH 2025

Soat: 90

Kredit: 3

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalari

Fanning maqsadi:

- Fanni o'qitishdan maqsad – tilshunoslik fani, uning bo'limlari, o'rganish ob'ekti, boshqa fanlar bilan aloqasi haqida ma'lumot berish, talabalarni tilshunoslik fanining asosiy tushunchalari, kategoriyalari haqidagi bilimlar bilan qurollantirish, talabalarda olingan bilimlarni amalda qo'llay olish malakasini shakllantirish kabi vazifalarni hal etishni taqozo qiladi.
- Fanning vazifalari – til va jamiyat, til tizimi va tuzilishi, uning sathlari, birliklari va ularning namoyon bo'lish qonuniyatları, tilshunoslik fanining boshqa fanlar bilan aloqasi, dunyo tillarining klassifikatsiyasi haqida nazariy bilimlar berishdan iboratdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

- Tilshunoslik fani va uning til o'rganishdagi ahamiyati;
- til sathlari va tilshunoslik bo'limlari;
- Ingliz tili taraqqiyot bosqichlari to'g'risida yetarli darajada **bilimga ega bo'lishi**;
- O'zbekiston va xorijiy davlatlarda nashr qilingan ilmiy adabiyotlar bilan ishlash;
- o'rganilayotgan chet tilidan ona tilisi xususiyatlarini ajrata olish;
- sotsiolingvistika va til o'ganishda jamiyatning roli;
- zamonaviy tilshunoslik masalalarini tushuna olish **malakasiga ega bo'lishi**;
- chet tili o'rganish amaliyotida nazariy bilimlarni qo'llash;
- tillardagi umumiy va xususiy belgilar haqidagi tushunchalarni amaliyotda qo'llash **ko'nikmasiga ega bo'lishi** zarur.

Fanning qisqacha bayoni:

Mazkur fan bakalavriat bosqichida filolog-ingliz tili o'qituvchisi mutaxassislarini tayyorlashga mo'ljallangan. Ushbu Tilshunoslikka kirish fani 1 bosqichda birinchi kursda o'qitilishi maqsadga muvofiq

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlar tayyorlash va namoyish qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	1 ta

Fanning tarkibi:

- Fanning mazmuni
- Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg’ulotlari)
- Seminar mashg’ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
- Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
- Fan o'qitilishining natijalari(shakllanadigan kompetensiyalar)
- Ta'lim texnologiyalari va metodlari
- Kreditlarni olish uchun talablar
- Asosiy adabiyotlar
- Qo'shimcha adabiyotlar

Adabiyotlar

1. Anthony Manning. Language and Linguistics. Course Book. – UK, Garnet Education, 2009.
2. Anthony Manning. Language and Linguistics. Teacher’s Book. – UK, Garnet Education, 2009.
3. David E. Freeman, Yvonne S. Freeman. Essential Linguistics. Dedicated to Teachers. – Heinemann Portsmouth, NH, 2014
4. Irisqulov M.T. Tilshunoslikka kirish. – T., 2008.
2. Yo'ldoshev I., Muhammedova S., Sharipova O'.,, Madjidova R. Tilshunoslik asoslari. – T., 2007/2013.
3. Muhammedova S., Yo'ldoshev I., Madjidova R., Sharipova O'.,, To'xtamatov X. Tilshunoslik asoslari. – Elektron darslik.
4. Maslov YU.S. Vvedenie v yazikoznanie. – M., 2007.
5. Reformatskiy A. Vvedenie v yazikoznanie. – M., 2006.
6. William B. McGregor. Linguistics. An introduction. – New York, Bloomsbury Academic Press, 2015. 430 p.
7. Keith Allan. The Oxford Handbook of the History of Linguistics, Oxford University Press London, 2013.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldag'i "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947- sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda.
2. Madjidova R., Sultonova SH. Vvedenie v yazikoznanie. – T., 2020.
3. Zokirov M., Madjidova R., Sultonova SH. O'zbekcha-ruscha-inglizcha lingvistik atamalar muxtasar lug'ati. – T., 2016.
4. Nemchenko V.N. Vvedenie v yazikoznanie. – M., 2008.
5. Axmanova O.S. Slovar` lingvisticheskix terminov. – M., 2004.
6. Shukin A.N. Lingvodidakticheskiy entsiklopedicheskiy slovar`. – M., 2006.

Axborot manbalari

1. www.tdpii.uz

LOTIN TILI

Kod: LotT2042

Soat: **60**

Kredit: 2

Tanlov fani

Fanning maqsad va vazifalari

Fanning maqsadi:

- Lotin tili fani maqsadi talabalarni qadimiy tillarning tarixi bo'lgan lotin tilining qisqacha tarixi, hamda uning grammatik xususiyatlari, roman tillari guruhining vujudga kelishi va taraqqiyotida egallagan o'rni, german va sharq tillari guruhining leksik tuzilishiga ko'rsatgan ta'siri bilan tanishtirishdan iborat.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

- Lotin tili fani bo'yicha talabalar quyidagi bilim va ko`nimalar bilan qurollangan bo'lishlari zarur.
- lotin tili tarixi va uning kelib chiqishi haqida tasavvurga ega bo`lish;
- lotin tilidagi so`z turkumlari va grammatik kategoriyalarni o`zlashtirish;
- lingvistik ko'nikmalarga ega bo`lish, lotin tili fonetikasi haqida ma'lumotga ega bo`lish;
- matnni to'g'ri o'qish; lotin tilidagi maqollar va hikmatli so`zlarni yod olish.

Fanning qisqacha bayoni:

“Lotin tili” fani tanlov fanlari blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 1-kursda o‘qitiladi. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi va “Filologiya va tillarni o‘qitish” hamda “Tarjima nazariyasi va amaliyoti” bakalavriat ta’lim yo‘nalishlarida o‘qitiladi. Lotin tili fanini puxta o‘zlashtirish nazariy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning pedagogik amaliyoti davrida va universitetni bitirgandan keyingi ishlarda ko‘nikma sifatida xizmat qiladi. Shu bilan birga, lotin tilining roman-german tillari tarixida tutgan o'rni haqida tasavvurga ega bo`ladi.

O'qitish va baholash usuli

Ta`limtexnologiyalarivametodlari:

- interfaol grafik organayzerlar;
- amaliy mashg'ulotlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruh, mikroguruh bo'lib ishlash;
- taqdimotlar qilish;
- bahs-munozara;
- jamoa bo'lib ishlash.

Alohida talablar:

Hechqandaytalabqoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	1 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (semestr oxirida)

Fanning tarkibi:

1.Kirish. Kursning vazifasi. Adabiyotlar. Ish uslubi. Lotin tilining hind-evropa tillari oilasida tutgan o‘rni.

2.Fonetika. Lotin alfaviti. Talaffuz qoidalari. Bo‘g‘inlarning cho‘ziqligi va qisqaligi. Urg‘u.

3.Ot. Uning morfologik tavsifi. Otlarda rod, son, kelishik kategoriyalari. Turlanish turlari.

I turlanish otlari.

II turlanish otlari.

III turlanish otlari.

IV turlanish otlari.

V turlanish otlari.

4. Sifat. Uning morfologik tasnifi. Uch, ikki va bir qo‘sishchali sifatlar. Sifatlarning turlanishi.

I va II turlanish sifatlar.

III turlanish sifatlar.

Sifat darajalari. Sifatlarning qiyosiy darajasi. Sifatlarning orttirma darajasi.

5. Olmosh. Uning morfologik tasnifi. Olmosh turlari.

Kishilik, egalik, ko‘rsatish, nisbiy olmoshlarinng turlanishi.

O‘zlik olmoshi. Noaniq olmoshlar. Olmosh hususiyatiga ega bo‘lgan sifatlar. So‘roq olmoshlari.

6.Son. Sanoq sonlar. Tartib sonlar. Sonlarning turlanishi.

7.Fe’l. Uning morfologik tasnifi. Fe’lda shaxs, son, zamon, mayl, nisbat kategoriyalari. Fe’lning tuslash turlari.

Istak mayli.

Perfekt, plyuskvamperfekt va II kelasi zamonlarning darak mayli aniqlik va majhullik nisbatlari.

“Bo‘lmoq” yordamchi fe’li.

Noto‘g‘ri fe’llar. Kuchsiz fe’llar.

Adabiyotlar

- Ярхо В. Н., Лобода В.И. Учебник латинского языка. М., Просвещение, 1996
- Кацман Н.Л. Латинский язык. Москва, 1991
Toshxonov M., Turdiqulova R., Po‘latova SH. Lotin tili. Toshkent, 2008
- Toshxonov M., Turdiqulova R., Po‘latova SH. Lotin tili. Toshkent, 2008
- М.М.Yo‘ldoshev, Z.B.O‘rinboev. Lotin tili. Samarqand, 2000
Garnik A.V., Shevchenko G.I. Lingua Latina. Minsk, 2012

- Хо‘jaeva L.U., Zohidova X.A., Rahmatullaeva Z.Z. Lotin tili. Toshkent, 2005
- К.Дущенко, Г.Багриновский. Большой словарь латинских цитат. Москва, 2013

TILI O`RGANILAYOTGAN MAMLAKAT MADANIYATI

Kod: TO`MM3093	Soat: 90	Kredit: 3	Tanlov fan
-------------------	-----------------	-----------	------------

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Tili o'rganilayotgan mamlakat madaniyati fanining maqsadi - oliy o'quv yurtlari fakultetlari va universitetlarida ingliz tilini o'rganayotgan talabalarni shu mamlakat xalqining hayoti, urf-odatlari, san'ati, madaniyati bilan tanishtirishdan iborat.

Tili o'rganilayotgan mamlakat madaniyati fanining vazifasi – talabalarda Buyuk Britaniya va AQSH mamlakatlari to'g'risidagi bilim va ko'nikmalarni shakllantirish va ularni nutqda qo'llay olishga o'rnatishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Talabalar Buyuk Britaniya va AQSH siyosiy iqtisodiy geografiyasi haqida nazariy bilimlarni, tarixiy rivoji va zamonoviyligi nuqtai nazaridan iqtisodiy, ijtimoiy – siyosiy tizimi, xalqaro munosabatlari, uning jaxon hamjamiyatidagi geopolitik o'rnini bilishlari va ular haqidagi ma'lumotlarni qo'llay olishlari kerak; Talabalarda Buyuk Britaniya va AQShning tarixiy va ijtimoiy – siyosiy rivojlanishini tahlil qilish; o'sha yerda yashovchi xalqlarning tarixiy o'zaklari haqida to'liq tassavur shakllantira olish kerak.

Fanning qisqacha bayoni:

“Tili O'rganilayotgan Mamlakat Madaniyati” fani tanlov fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 1-kursda o‘qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi va “Filologiya va tillarni o‘qitish” bakalavriat ta’lim yo‘nalishida o‘qitiladi. Tili O'rganilayotgan Mamlakat Madaniyati fanini puxta o‘zlashtirish AQSH hamda Buyuk Britaniya tarixi, aholisi, madaniyati, ta’lim jarayoni, bayram va festivallari, adabiyoti kabi nazariy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning pedagogik amaliyoti davrida va universitetni bitirgandan keyingi ishlarda ko'nikma sifatida xizmat qiladi.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- interfaol keys – stadylar;
- amaliy darslar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;

- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

90 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (semester oxirida)

Fanning tarkibi:

- Geography, flora and fauna, economy, population of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
- British nationality, customs and traditions
- Ancient constructions Tarbiya usullari va shakllari
- Middle Age constructions
- Present-day constructions in the UK
- The greatest English statesmen and rulers
- Scientific achievements of England in the late Middle Ages
- The greatest representatives of English literature and poetry
- The greatest representatives of English literature and poetry
- Famous festivals held in the United kingdom
- Famous British museums and exhibitions
- Education in the United Kingdom
- Sculpturing in the UK
- Famous British holidays
- Famous British holidays

Adabiyotlar

1. Ястребинская А. А. Западное Европа XI – XIII вв. М., 1978.
2. Зайниева С.Д. Англии в даликом прошлом. М., 1975.
3. Тенсон В. Habits and ways in Great Britain and USA. М., 1976.
4. Смирницкий А.А. Поэтическая искусство английская поэзия. М.,1990.
5. Гуревич А.Я. Средневековий мир. М., 1990.
6. Ощепкова В.В., Шустилова И.И. О Британии М., 1990.
7. Культура Эпохи Возрождения и Реформация. М., 1982.
8. Культура и искусство Западное европейского средневековье. М.,1991.
9. An official book. Britain., 1998.
10. Дадаходжаева А.А. США. Т., 2000.
11. Кертман Л.Е. География, история и культура Англии. М., 1981.
12. Burlakova V.V. The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. St. Petersburg., 1974.
13. Леонович О.А.-Страноведение Великобритании., М., 2004.
14. Baranovsky L.S., Kozokis D.D.-Panorama of Great Britain.,M.,1990.
15. Bromhead P.-Life in Modern Britain.,L.,1986
16. Tursunov Mirzo, “Country-knowing”, Bukhara, 2019

TIL KO'NIKMALARI INTEGRATSIYASI (2 kurs)

Kod: AO'CHTTKI20117 | Soat: 240 | Kredit: 8 | Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

- Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga kasbiy yo'naliш doirasida tilning og'zaki va yozma shakllarini o'rgatish, ularning ijtimoiy-madaniy muloqot malakalarini rivojlantirish, xususan o'rganilayotgan chet tilining funksional shakllari va uslublarini, til to'g'risidagi amaliy va nazariy bilimlarini takomillashtirish hamda egallangan bilim, ko'nikma, malakalarini kasbiy va ilmiy faoliyatda erkin qo'llay olishlarini ta'minlashdir.
- Fanning vazifasi - umume'tirof etilgan xalqaro me'yorlarga ko'ra talabalarining o'rganilayotgan chet tilini C1 darajada egallashlari uchun zaruriy bilimlarni integrallashgan tarzda o'rgatish va muloqot malakalarini rivojlantirish.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Mazkur dastur bo'yicha ta'lim olgan talabaning:

- chet tilini egallash Umum Yevropa standartlariga ko'ra C1 darajasida o'rganilayotgan chet tilida o'qish, tinglab tushunish, gapirish va yozish ko'nikmalariga ega bo'lishi;
- o'quv materiallarini tanqidiy tahlil qilish, baholash, mahalliy sharoitga moslashtirish va yangilarini yarata olish; o'rganilayotgan chet tilida og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini egallashi;
- tushunish va muhokama qilish uchun bosqichma-bosqich turli til materiallari bilan ishlash usullari to'g'risida **tasavvurga ega bo'lishi**;
- o'z fikr va mulohazalarini lingvistik kurs modullari va ularning mavzularidan kelib chiqqan holda mantiqiy bayon etishi;
- chet tilidagi og'zaki va yozma shakldagi ma'lumotlarni tushunish maqsadida turli strategiyalarni **bilishi va ulardan foydalana olishi**;
- chet tilida chop etilgan turli matbuot materiallari va axborot beruvchi boshqa vositalardan olingan autentik til materiallarini tushuna olish va ularni tahlil qilish qobiliyatları oshadi.

Fanning qisqacha bayoni:

"Til ko'nikmalari integratsiyasi" fani umumkasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanadi. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi. Til ko'nikmalari integratsiyasi fani talabalarga o'rganilayotgan chet tilida 4 mahoratni – o'qish, yozish, gapirish va eshitish ko'nikmalarini rivojlantirishni nazarda tutadi. Mazkur fan doirasida talabalar Yevropa Kengashining "Chet tilini egallash umumevropa kompetentsiyalari: o'rganish, o'qitish va baholash" to'g'risidagi umume'tirof etilgan xalqaro me'yorlari (CEFR) ga ko'ra C1 darajaga mos keladigan kasbiy yo'naliш doirasida tilning og'zaki va yozma shakllarini o'rganadilar. Ushbu fan o'z tarkibida ikki modulni – "Og'zaki nutq amaliyoti" va "Matbuot tili" modullarini mujassamlashtirgan.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar ;
- interfaol keys – stadylar;
- amaliy mashg'ulotlarda (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;

- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohiba talablar:

Hech qanday talab qo'yilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	2 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:

1-Modul. Matbuot tili moduli

Matbuot darslarida ommaviy axborot vositalaridan keng miqyosda foydalanish nazarda tutiladi. Bularga asosan, gazeta va jurnallar, qisman esa chet tilida yaratilgan va chop etilgan ommaviy axborot vositalari hamda internet materiallaridan foydalanish imkoniyatlari kiradi. Matbuot darslarida talaba tilidagi turli xarakterdagi gazeta va jurnal materiallarini izohlash va sharhlashni bilishi kerak. Muayyan mavzuga oid turli xarakterga ega bo'lgan turlichcha maqolalarni, so'nggi davrda dunyoda bo'lib o'tgan voqeя va xodisalarni, nazariy-siyosiy maqolalarni bilishi va sharhlay olishi lozim. Ona tilida o'qigan turli rusumdagi har qanday maqolani chet tilida erkin bayon eta olishi kerak.

Matbuot tili modulining asosiy mazmuni quyidagicha:

- ommaviy axborot vositalari va ularning o'ziga xosligi;
- OAVda ishlataladigan til uslublari;
- OAV tilining o'quvchiga ta'sir qila olish, uning e'tiborini tortish xususiyati;
- OAV turlari tasnifi;
- OAVning jamiyatda tutgan o'rni;
- ma'lumotlarning matbuot materialiga aylanishi;
- reklama va e'lonlar OAVning o'ziga xos janrlari sifatida;
- OAVda etika masalasi;
- Elektron OAV va ularning bugungi kundagi ahamiyati;
- Axborot vositalarida madaniyatlararo kommunikasiya masalasi;
- yozma matbuot;
- yozma matbuotning diskursiv va lingvistik o'ziga xosliklari;
- matbuotda standart va ekspressiv til birliklarining aks etishi;
- turli janrdagi matbuot matnlarining tuzilish shakllari;
- maqolalardagi sarlavhalarning tahlili;
- asosiy o'rganilayotgan chet tilida chop etiladigan mashhur gazeta va jurnallar;
- maqola matnidagi ma'lumot turlariga qarab matn ichida uchraydigan leksik va stilistik uslublar va qisqartma so'zlar;
- mahalliy va xalqaro mavzularni yorituvchi matbuot tilining bir-biridan (leksik, grammatik va sintaktik jihatdan) farqlari;
- og'zaki axborot va ularning manbalari;
- yozma bo'lмаган OAV turlari, ularning auditoriyaga ta'sir qilish uslublari va yozma matbuotdan farqli jihatlari;
- televideniye muhim OAV turi sifatida;

- televideniyeda beriluvchi turli janrlarga oid ma'lumotlar (axborot beruvchi, axborot-tahliliy ko'rsatuvlar, tok-shou, hujjatli filmlar, reklama dasturlari)ning o'ziga xosliklari;
- OAVda siyosiy arboblarning chiqishlari va ularning nutqlarining tahlili;
- matbuot materiallarini taxlil qilish usullari;
- ma'lumotni uzatishda ma'lumotni qisqartirish hodisasi;
- matnlarda ishlataladigan kommunikativ uslublar: takrorlar, sinonimiya, antonimik konstruksiyalar va hak.;
- matnlarda muallif fikrining aks etishi;
- har bir muallifning o'ziga xos ifoda uslubi yaratuvchisi sifatida;
- OAV tilining omma fikrini shakllantirishdagi roli;
- OAV materiallarida metaforalarning qo'llanishi;
- verbal va audiovizual materiallarning o'zaro bog'liqligi;

Modul 2: Og'zaki nutq amaliyoti (tinglash va gapirish) moduli

Matn va manba turlari:

- dialoglar, suhbatlar;
- telefon orqali muloqot;
- jamoat joylaridagi e'londor (masalan, temir yo'l vokzali, aeroportdagi e'londor);
- ko'rsatmalar, yo'riqnomalar (masalan, auditoriyadagi o'qituvchining
- ko'rsatmalar, ovqat tayyorlash, velosipedni (texnika vositalarini) ta'mirlash singari oson ko'rsatmalar);
- tele va radio xabarlar, ob-havo ma'lumotlari;
- monologlar (masalan, prezентatsiyalar, nutqlar);
- tele va radio hujjatli filmlar;
- badiiy filmlar;
- qo'shiqlar
- audio kitoblar va h.k.

Strategiyalar va ko'nikmalar:

- matnni tinglab uning asosiy g'oyasini anglay olish;
- matnni tinglab, undagi muayyan ma'lumotni (masalan, sanalar, ismlar) farqlash;
- so'zlashuvchining kayfiyati, hissiyotlari va munosabatini aniqlay olish;
- turli kommunikativ nutq vaziyatlari (salomlashish, kechirim so'rash, xayrashish, minnatdorchilik bildirish va h.k.) ni to'g'ri o'zlashtirishi;
- o'ziga yoqqan va yoqmagan narsalar, jihatlar haqida fikrini bayon etishi;
- o'zi haqida shaxsiy ma'lumotlarni bera olishi;
- o'qish va kasbga oid mavzulardagi dialoglarda ishtirot etib, ma'lumot almashish;
- so'zlovchi nutqini tushunganligi yoki yaxshi anglay olmaganligini ifodalashi (masalan, so'zlovchidan gapini yana bir marta takrorlashni, izohlash, savol berish va h.);
- muloqotni davom ettira olish;
- intervyu olish va savollarga javob qaytarish;
- tanish mavzularda muhokamalarda qatnashishi;
- navbat bilan muloqotga kirishishi, so'zlovchining nutqini bo'lmasligi yoki bo'lishga to'g'ri kelgan vaziyatlarda muloqotni davom ettirishi;
- muloqotni boshlash va tugallash strategiyalarini egallashi;
- jumlalarни perifraza qilish va qaytadan ta'kidlashi;
- og'zaki muloqotda tegishli milliy-madaniy me'yorlarni (masalan, iltimos va rahmat so'zlarining turli madaniyatlarda ishlatalishi, salomlashish odobi) bilishi va ularni to'g'ri qo'llashi;
- muloqot jarayonida tegishli imo-ishoralardan (masalan, diqqat bilan tinglayotganligini ko'rsatish uchun oldinga sal engashish, tushunayotganligini ifodalash uchun bosh irg'ashi) o'rinli foydalanishi;
- tegishli intonasiya va urg'udan foydalanib hissiyotlarini ifoda eta olish;

- turli mavzularda davomiy dialogga kirishish;
- avvaldan tayyorlangan holda intervyu olib borish, ma'lumotlarni tekshirish va tasdiqlash, qiziqarli javoblarga e'tibor qaratish;
- muhokamalarda tegishli izohlar, argumentlar va sharhlar bergan holda o'z fikrini bayon qilish va uni himoya qilish;
- o'z qiziqishlariga oid mavzularda batapsil hisobotlar;
- yangiliklar, intervyu yoki hujjatli filmlardan parchalar mazmunini qisqacha bayon etish;
- rasmiy vaziyatlarda dolzarb mavzular bo'yicha o'z nuqtai nazarini ifoda etish;
- debatlarda asosiy ma'ruzachi sifatida ishtirok etish.

Adabiyotlar

1. *Virginia Evans & Jenny Dooley Enterprise (full set)* Digital publishing UK, 2009
2. *Mike Boyle, Ellen Kisslinger Skillful. Listening & Speaking (full set)* Macmillan Education UK, 20131.
3. *Richards Jack C. Developing tactics for listening*, Oxford, UP, 2010, 112p
4. *Aish F, Tomlinson J. Listening for IELTS*, Collins 2011, 144 p
5. *Short J. Get ready for IELTS listening*, Collins 2006, 134p
6. *Tanner R, Green C. Tasks for teacher education*. Longman 2010, 134p
7. *Kovacs K, Speaking for IELTS*, Collins, 2011, 144p
8. *Cattrell S, Skills for Success*, Palgrave study guides, 2003.
9. *Lightbown p, Spada N. How language are learned*, Oxford OUP, 2006

ROMAN-GERMAN FILOLOGIYASIGA KIRISH

Kod: RGFK3062

Soat: **60**

Kredit: 2

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalari

Roman-German filologiyasiga kirish fanining maksadi talabalarning umumiy tilshunoslik, ingliz tili tarixi, nazariy va amaliy grammatika, nazariy va amaliy fonetika, leksikologiya, qiyosiy tipologiya kabi fanlarni urganish jarayonida shakllangan tasavvur, bilim, kunikma va malakalariga suyanib, ingliz tili va boshka german tillarining fonetik, grammatik va leksik jixatdan uxshashligi va german tillarining umumiy tomonlari xakida ilmiy tushuncha xosil qilishdir.

Roman-German filologiyasiga kirish fanini uzlashtirgan talabalar german tillarining fonetik, grammatik va leksik satxlarida mavjud bulgan umumiy va uziga xos xususiyatlari xakida tasavvurga ega bulishlari kerak.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Roman-German filologiyasiga kirish fani talabalarga german filologiyasining asosi haqida umumiy bazaviy bilim beruvchi fandir. Bu yerda quyidagi asosiy tushuncha va tamoyillar muhokama etiladi:

Filologiyaning sohalari: adabiyotshunoslik va tilshunoslik. Tilshunoslikning fan sifatida shakllanishi. Tilshunoslikning qisqacha tarixi. Tilshunoslikdagi asosiy tamoyillar. F. De Sossyurning qiyosiy – tarixiy tilshunoslikda tutgan o'rni. Til va taraqqiyot. Til va taraqqiyotni ta'minlovchi asosiy omillar. Ekstralivingistik va intralingvistik omillar. Til taraqqiyotida ijtimoiy, geografik, temporal, psixologik, tarixiy faktorlarning ahamiyati. Til va jamiyat. Til mavjudligining shakllari. Til situatsiyasi vatil holati. Til siyosati va tilni rejalashtirish. Hind- Yevropa tillari tarixining asosiy muammolari. Hind – Yevropa tillarida so'zlashuvchi xalqlarning birlamchi makoni. Hind-Yevropa bobo tili muammosi. A.Shleyxer va naturalizm yo'nalishi. German tillarining jahon tillari orasida tutgan o'rni. Hind –Evropa tillar oilasiga kirgan til guruhlari va guruhchalari. Satem va Kentum tillar. Hind – Yevropa tillar oilasiga kirgan tillarning qiyosiy tarixiy o'rganish masalasi. Qiyosiy – tarixiy tilshunoslik. Qadimgi German qabilalari va tillari. F. Boppning agglyutinatiya qonuni. YA.Grimm va unlilarning birinchi ko'chishi hodisasi. K.Verner qonuni. Tilshunoslikdagi qonunlar va ularni tarixiy nuqtai nazardan izohlab berish, fonetik qonunlar va ularning tillar taraqqiyotida tutgan o'rni. V.Smidtning to'lqin nazariyasi, A. Shleyxerning "bobo-til nazariyasi". Rotatsizm hodisasi va uning lingvogeografik tarqalishi. A.Meyening substrat nazariyasi. Substrat va adstrat tushunchalari. Hind-Yevropa tillarida so'zlashuvchi xalqlarning

eng qadimgi tarixi. Proto Hind-Yevropa tili tushunchasi. Proto Hind Yevropaliklarning vatani Kavkaz bo'lgan degan qarash, Proto Hind- Yevropaliklarning vatani Yaqin Sharq bo'lgan degan qarash, Proto Hind- Yevropaliklarning ilk vatani Qora Dengiz shimolidagi hudud bo'lgan degan degan qarash. Proto Hind- Yevropaliklarning vatani Markaziy Osiyo bo'lgan qarash. Proto Hind- Yevropaliklarning vatani bo'lishiga "da'vogar" bo'lgan boshqa hududlar. YE. Kurilovich, F.de Sossyur va E.Benvenistning Hind-Yevropa vokalizmi va konsonantizmiga doir nazariyalari. Laringal tovush nazariyasi va boshqalarga ilmiy talqin berish. Tilshunoslikda diaxroniya va sinxroniya tushunchalari. Bu tushunchalariga F. De Sossyur bergen ta'rif. Sistema, norma va uzus tushunchalari. E. Koseriu, A. Sommerfel'tningbu tushunchalar haqidagi fikrlari. Til taraqqiyotida tejamkorlik tamoyili. A. Martine va uning qarashlari. Tarixiy qonunlarning mantiqiy tomonlari. Rivojlanish va mantiq o'rtasidagi qarama - qarshilik. An'anaviy tilshunoslikda va yosh grammatikachilar maktabi ta'limotida tarixiylik tamoyili. G. Paul', K. Brugmann, B.Del'bryuk, G. Ostgof ta'limotida tarixiylikning o'rni, V. Fon Gumbol'dt ta'limotida

tarixiylik tamoyili. Strukturaviy tilshunoslikda tarixiylik tamoyili V.Trubetskoy, R.Yakobson, L. Blumfil`d, L. Yel`mslev, E.Sepir, B. Uorf va ularning izdoshlari ta'limotida tarixiylik tamoyili. N. Xomskiy va generativ tilshunoslikning tarixiylik tamoyiliga munosabati va rivojlanish tendentsiyalari, rivojlanish faktorlari o'rtasidagi munosabat. German tillari tarixining dolzARB masalalari. Undoshlarning birinchi va ikkinchi ko'chishining german tillari tarixida tutgan o'rni. Tildagi miqdor va sifat o'zgarishlari. Til taraqqiyotida an'ana va innovatsiyalarning roli. Tillarning strukturaviy rekonstruktsiyasi masalalari. Tarixiy rekonstruktsiyalarda modellash metodi. Til taraqqiyotining asosiy tendentsiya va tamoyillari: uzlusizlik vasababiylit. Til taraqqiyotining asosiy yo'nalishlari: differentsiatsiya vaintegratsiya. Til taraqqiyotida til kontaktlarining roli. V. Pizani va neolingvistika ta'limoti vakillarining tarixiylik tamoyiliga munosabati. German tillarining Hind-Yevropa Bobo tilidan ajralib chiqish jarayoni. German tillari taraqqiyotining asosiy bosqichlari. Proto Hind – Yevropa tilini rekonstruktsiya qilish masalasi. Proto Hind-Yevropa tilining tovush tarkibi. Proto-Hind-Yevropa tilidagi fonetik jarayonlar. Qadimgi german tillarida qo'llanilgan alfavitlar runik alifbo, got alifbosi va lotin alifbosi.

Qadimgi german tillarida yaratilgan yozma yodgorliklar. German tillarining ayrim umumiylar belgilari: Hind-Yevropa tillaridagi zamon shakllarining German tillarida o'tgan va hozirgi (yoki umumiylar) zamonga muvozanatlashuvi: o'tgan zamon shaklini yasashda ablaut tizimidan foydalanish, dental suffikslar ("d" yoki "t")ning asosiy vositaga aylanib borishi: fe'lning kuchli va kuchsiz turlanishi shakllarining rivojlanishi: sifatning kuchli va kuchsiz turlanishi, rotatsizm. German tillari guruhiga kirgan tillar. G'arbiy german tillari –yuqori nemis tili, quyi nemis tili. Idish (yoki yangi yahudiy tili): golland tili: friz tili; hozirgi zamon ingliz tili, afrikans tili.

Fanning qisqacha bayoni:

Roman-German filologiyasiga kirish fani talabalarga german filologiyasining asosi xakida umumiylar bazaviy bilim beruvchi fandir. German filologiyasiga kirish fani anglistika va germanistikaning asosiy buginlaridan xisoblanadi. Ushbu fan talabalarning umumiylar tilshunoslik, ingliz tili tarixi, nazariy va amaliy grammatika, nazariy va amaliy fonetika, leksikologiya, kiyosiy tipologiya kabi fanlarni urganish jarayonida shakllangan tasavvur, bilim, kunikma va malakalariga suyanib, ingliz tili va boshka german tillarining fonetik, grammatik va leksik jixatdan uxshashligi va german tillarining umumiylar tomonlari xakida ma'lumot beradi.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- ma`ruzalar ;
- interfaol keys – stadylar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishslash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo`lib ishslash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohidat talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Yakuniy nazorat	1 ta (yil oxirida)
Fanning tarkibi:	

Fanning tarkibi:

Ma'ruza mavzulari:

Lecture 1: Introduction. Indo-European Family of Languages

Lecture 2: Some Peculiarities of Indo-European Family of Languages

Lecture 3: Germanic Languages: Modern Germanic Languages

Lecture 4: Classification of Germanic Languages

Lecture 5: Phonetic Peculiarities of Germanic Languages: stress and vowel system

Lecture 6: Phonetic peculiarities of Germanic languages: onsonant system, sound laws

Lecture 7: Basic grammatical features of Germanic languages

Seminar mavzulari:

Seminar 1: Principles of the Indo-European Family: Language Constantly Changing

Seminar 2: Principles of the Indo-European Family: Dialectal Differentiation

Seminar 3: Principles of the Indo-European Family

Seminar 4: Triple division of the Germanic languages

Seminar 5: Triple division of the Germanic languages

Seminar 6: Phonetic features of Germanic languages

Seminar 7: Phonetic features of Germanic languages

Seminar 8: Basic grammatical features of Germanic languages

Adabiyotlar

1. Арсеньева В.С. и др. Введение в германскую филологию. -М.: Изд. ОСИ, 1982.
2. Гухман М.М. Готский язык. –М., 1957.
3. Прокош Р. Сравнительная грамматика германских языков. –М., 1957.
4. Хлебникова О.С. Введение в английскую филологию. -М.: ВШ, 1992.
5. Чемоданов Н.С. Введение в германскую филологию. –М.: ВШ, 1994.
6. Campbell. Old English Grammar. Oxford. 2001.
7. Frakes, Jerold C., *Early Yiddish Texts 1100-1750*, Oxford University Press, Oxford, 2004.
8. Jacobs, Neil G. *Yiddish: a Linguistic Introduction*. Cambridge University Press, Cambridge, 2005.
9. Katz, Dovid, *Words on Fire: The Unfinished Story of Yiddish*, Basic Books, New York, 2004.
10. Nielsen H.F. The Germanic languages: Origins and early dialectal interrelations. University of Alabama Press. Tuscaloosa. AL., 1989.
11. Schmidt I. The Relationships of the Indo-European languages. 2002

Internet saytlari:

1. <http://www.oup.co.uk>
2. <http://www.imdb.com>
3. <http://www.moma.com>
4. <https://studopedia.org/6-93803.html>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=yl4xwxNdKgE>
6. <https://studfile.net/preview/4241579/page:4/>
7. <https://www.ranez.ru/article/id/669/>

8. https://www.youtube.com/watch?v=m7lGF_QeXeg
9. <https://www.britannica.com/topic/Indo-European-languages>
10. <https://www.daytranslations.com/blog/europe-language-family/>
11. <https://celticlifeintl.com/celtic-languages/#>
12. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/history-and-development-of-yiddish>
13. <https://www.youtube.com/watch?v=e8WE15Lk4u8>
14. <https://www.historyfiles.co.uk/KingListsFarEast/AsiaTocharians.htm>

TIL ASPEKTLARI AMALIYOTI

Kod: 20194

Soat: 240

Kredit: 4

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Mazkur fanning maqsadi talabalarga kasbiy yo'nalish doirasida tilning og'zaki va yozma shakllarini o'rgatish, ularning ijtimoiy-madaniy muloqot malakalarini rivojlantirish, xususan o'rganilayotgan chet tilining funktsional shakllari va uslublarini, til to'g'risidagi amaliy va nazariy bilimlarini takomillashtirish hamda egallangan bilim, ko'nikma, malakalarini kasbiy va ilmiy faoliyatda erkin qo'llay olishlarini ta'minlashdir. Fanning asosiy vazifasi umume'tirof etilgan xalqaro me'yordarga ko'ra talabalarning o'rganilayotgan chet tilini C1 darajada egallashlari uchun zaruriy bilimlarni integrallashgan tarzda o'rgatish va muloqot malakalarini rivojlantirishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

o'rganilayotgan chet tilining fonetik va grammatik qonuniyatlarini bilish va qo'llay olish ko'nikmalarini egallashlari;

- tushunish va muhokama qilish uchun bosqichma-bosqich turli til materiallari bilan ishlash usullari to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi;

- o'z fikr va mulohazalarini lingvistik kurs modullari va ularning mavzularidan kelib chiqqan holda mantiqiy bayon etishi;

- chet tilidagi og'zaki va yozma shakldagi ma'lumotlarni tushunish maqsadida turli strategiyalarni bilishi va ulardan foydalana olishi;

- chet tilining fonetik va grammatik strukturalariga oid bazaviy va kommunikativ jarayonda qo'llanishi mumkin bo'lgan til birliklari va qonuniyatlarini bilishi va ularni nutq jarayonida qo'llay olishi;

bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.

Fanning qisqacha bayoni:

"Til aspektlari" fani filologiya fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 1-2 kursda o'qitilishi maqsadga muvofiq. Til aspektlari amaliy kursi amaliy fonetika va amaliy grammatika modullarini o'z ichiga oladi

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- interfaol keys – studylar;
- mantiqiy, tanqidiy fikrlash, tezkor savol-javoblar;
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. topshiriqlarga asoslangan mashklar;
- matnlarga asoslangan vazifalar;
- talaba faolligini oshirishga yo'naltirilgan topshiriqlar;
- mini – ma'ruzalar;

- diskussiyalar;
- o'rganilgan bilimlarni mustahkamlash va takomillashtirishga qaratilgan vazifalar;
- mustaqil ta'lif

Alohida talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:

Til aspektlari fanining fanining maqsad va vazifalari

Amaliy fonetika moduli o'z ichiga quyidagi mavzu va til materiallarini qamrab oladi:

- fonetik yozuv (transkriptsiya), tilning talaffuz normasi (orfoepiya).
- grafika va orfografiya.
- O'rganilayotgan chet tilining artikulyatsiya hususiyatlari.
- unlilar artikulyatsiyasining hususiyatlari va tasnifi.
- tarixiy va ritmik cho'ziqliklar.
- burun unlilarining nazalizatsiyalashuv xarakteri.
- undoshlar va ularning xususiyatlari.
- yarim undoshlari (yoki yarim unlilar).
- nutq oqimi tushunchasi, nutq oqimi birliklari: artikulyatsion birliklar (bo'g'inlar) va aktsent-semantik birliklar (ritmik guruh va sintagma).
- bo'g'inning yasalishi, bo'g'in hosil qiluvchi va bo'g'in hosil qilmaydigan tovushlar.
- nutq oqimida tovushlarning birikish hodisalar.
- intonatsiya va uning tarkibiy qismlari
- tilda urg'uning o'rni.
- assimilyatsiya hodisasi va turlari.

Amaliy grammatika moduli mazmuni quyida til qonuniyatları va grammatik qoidalarini o'z ichiga oladi:

- o'rganilayotgan chet tilining grammatik tuzilishi.
- morfologiya va sintaksisning o'zaro aloqalari.
- olmosh so'z turkumi va uning turlari.
- olmoshlarning fe'l oldida qo'llanish tartibi va ularning turlari.
- olmoshning gapdag'i vazifasi.
- ravishning ma'nosiga va shakliga ko'ra tavsifi.
- ravishning sintaktik vazifasi.
- ko'makchilarning turlari va vazifasi.
- bog'lovchilar turlari va qo'llanish usullari
- asosiy sintaktik bo'laklar, so'z birikmasi, sodda gap, qo'shma gap.
- so'z birikmasi.
- sodda gap.
- bosh va ikkinchi darajali bo'laklar.
- gapning asosiy belgilari - kesim va ohang.
- gaplarni tasnif qilish.

Adabiyotlar

Amaliy fonetika

1. Mark Hancock English Pronunciation in Use. Cambridge University Press, Cambridge.
2. McCarthy, M. and O'Dell, F (2004). English Phrasal Verbs in Use. Cambridge University Press, Cambridge.
3. McCarthy, M. and O'Dell, F (1994). English Vocabulary in Use. Upper-intermediate and advanced. Cambridge University Press, Cambridge.
4. Ronald E.F (1980). Practice with Idioms. Oxford University Press, Oxford.
5. Jon Wright (1999). Idioms Organiser. Language Teaching Publications, Hove.

Amaliy grammatika

1. Vince, Sunderland P, Advanced language Practice. English grammar and vocabulary Macmillan, 2003, 326p
2. Carter R., McCarthy M. (1997) *Exploring Spoken English*. Cambridge: CUP.
3. Cook G. (1995) *Discourse*. Oxford: Oxford University Press
4. McCarthy M. (1991) *Discourse Analysis for Language Teachers*. Cambridge Language Teaching Library: CUP.
5. Thornbury S. *Beyond the Sentence*. MacMillan

MADANIYATLARARO KOMMUNIKATSIYA

Kod: 2.01.3.	Soat: 108	Kredit:	Majburiy fan
--------------	-----------	---------	--------------

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Mazkur fanning asosiy maqsadi kasbiy yo'nalish (filologiya, pedagogika) doirasida tilning og'zaki va yozma shakllarini bilish, nutqiy so'zlashuv ko'nikmasiga ega bo'lismi, ijtimoiy-madaniy kommunikativ-muloqot malakalarini takomillashtirish bilan bir qatorda ingliz tilining funksional shakllari va uslublarini egallash, o'rganilayotgan til to'g'risida nazariy bilimlar asoslarini olish hamda olingen bilimlarni kasbiy yo'nalish bo'yicha va ish faoliyatida, shuningdek, ilmiy izlanishlar olib borishda amaliy qo'llay bilishni o'rgatishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Ushbu fan orqali talabalar ingliz tilining og'zaki va yozma shakllarini o'rganishlari, og'zaki so'zlashuv, o'qish, yozish, tinglash kabi til faoliyati turlari asosida nutqiy bilimlardan to'g'ri, funksional jihatdan o'rinni foydalangan holda ularni amaliy qo'llash ko'nikmasiga ega bo'lislari, olingen bilimlarni kasbiy yo'nalishlari va ish faoliyatlarida amaliy qo'llash malakalariga ega bo'lislari shart.

Mazkur dastur bo'yicha ta'lim olgan bitiruvchi filolog- o'qituvchi (ingliz tili) sifatida quyidagi bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi nazarda tutiladi:

- 1.Ummum Yevropa standartlariga ko'ra S1 darajasida (darajalar tavsifi ilovada keltirilgan) ingliz tilida tinglab, o'qib tushunishi, gapirish va yozish ko'nikmalariga ega bo'lishi
 - 2.Ingliz tili haqidagi bilimlarning pedagogik ahamiyati haqida tushunchaga ega bo'lishi;
 - 3.Ingliz tilining xalqaro muloqotdagi roli haqida aniq tasavvurga ega bo'lishi.
- madaniyatlararo muloqot, xalkaro madaniy kompetentlik, madaniyatlar o'rtasidagi tafovutning til o'rganish va o'kitishdagi ahamiyati;
 - madaniyatlararo muloqotning ekstralengvistik jihatlari (dunyoqarash, marosimlar, urf-odatlar, inson a'zolari tili , tabular, stereotipler, ko'pmillatli madaniyatlarda jamiyatning o'rni, imidj, ramzlar);
 - madaniyatlararo muloqotda madaniyatga xos xususiyatlarni (salomlashuv, mulozamatni aks ettirish yo'llari, murojaat qilish yo'llari, idiomalar va h.k.) o'rinni ishlatish;
 - o'zga til madaniyatiga xos jihatlarni o'qitish uchun o'quv materiallari yaratish, mavjudlarini tahlil qilish, moslashtirish malakalarini egallaydi.

Fanning qisqacha bayoni:

"Madaniyatlararo kommunikatsiya" fani umumkasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 3-kursda o'qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi va "Filologiya va tillarni o'qitish (ingliz)" bakalavriat ta'lim yo'nalishlarida ham o'qitiladi. Madaniyatlararo kommunikatsiya fanini puxta o'zlashtirish nazariy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning pedagogik amaliyoti davrida va universitetni bitirgandan keyingi ishlarda ko'nikma sifatida xizmat qiladi.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- amaliy mashg'ulotlar ;
- interfaol keys – stadylar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyiham;
- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyiham;
- loyiha ishlari bilan ishslash.

Alovida talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	2 ta (har semestr oxirida)

Fanning tarkibi:

- Introduction to and overview of the course. Notions of culture.
- Theory of cultural determinism. Layers of culture
- Cross-cultural awareness
- Intercultural competence.
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: rituals, traditions
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: body language
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: attitudes.
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: stereotypes
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: images
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: symbols.
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: taboos
- Extralinguistic issues in cross-cultural communication: social roles in different cultures
- Language and culture in English classrooms
- Language and culture in English classrooms: greetings
- Language and culture in English classrooms: ways of expressing politeness
- Language and culture in English classrooms: idioms.
- Dealing with culture clashes
- Dealing with culture clashes: acculturation
- Dealing with culture clashes: culture shock
- Dealing with culture clashes: social distance.
- Dealing with culture clashes: cultural identity
- Dealing with culture clashes: preserving cultural identity
- Dealing with culture clashes: behaving in intercultural settings.
- Materials for teaching culture
- Materials for teaching culture: literature
- Materials for teaching culture: newspapers
- Materials for teaching culture: pictures
- Materials for teaching culture: realia
- Materials for teaching culture: films
- Materials for teaching culture: signs
- Materials for teaching culture: TV and Internet.
- Analysing materials: coursebooks
- Analysing materials: lesson plans
- Analysing materials: activities for teaching intercultural issues

Adabiyotlar

1. Joyce Merrill Valdes (1995), *Culture Bound*. Cambridge University Press.
2. Tomalin and Stempleski (1993), *Cultural Awareness*, Oxford University Press
Zoom In ...
3. Derek Utley. Intercultural Resource Pack. – CUP, 2004.
4. <http://people.tamu.edu/~i-choudhury/culture.html>
5. Byram, M., Nichols, A. and Stevens, D. (2001) Developing Intercultural Competence in Practice.
6. Corbett, J.,(2010) Intercultural Language Activities Cambridge: CUP

7. Fox, K. (2004) *Watching the English*. London
8. Gill, S., Cankova, M. (2010) *Oxford basics. Intercultural Activities*. Oxford: OUP
9. Bryson, B. (1990) *Mother Tongue: The English Language*. Penguin Books.
10. Crystal, D (2003) *English as a Global Language*. Cambridge University Press, New York.
11. Graddol, D. (2005) *English Next*. British Council
12. Utley, D. (2004) *Intercultural Resource Pack: Intercultural communication resources for language teachers*. Cambridge: CUP

NAZARIY FONETIKA

Kod: 3.01.2

Soat: 112

Kredit:

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

- Nazariy fonetika oliy o`quv yurtlarida o`qitiladigan konkret tilshunoslik fanlari (ingлиз тили, немис тили, рус тили, о`zbek тили ва хоказо)дан со`нг yakunlovchi kurs vazifasini bajaradi. Nazariy fonetika muammolari fanining asossiy vazifasi – bakalavrlarni nazariy fonetika fanining muammolari va bu muammolarni hozirgi zamon tilshunosligida qanday talqin qilinishi bilan tanishtirishdan iboratdir.
- Nazariy fonetika kursining o`rgatilishi jarayonida jahon tilshunosligidagi yutuqlar haqida ham fikr yuritadi.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

- Nazariy fonetika inson tilining tabiatni, mohiyati, uning taraqqiyoti, tilning funktsiyasi va uning ichki mexanizmlariga xos bo`lgan qonuniyatlarni tahlil qiladi va umumlashtiradi.
- Bu jihatdan, nazariy fonetika oliy o`quv yurtlarida o`qitiladigan konkret tilshunoslik fanlari (ingлиз тили, немис тили, рус тили, о`zbek тили ва хоказо)дан со`нг yakunlovchi kurs vazifasini bajaradi. Nazariy fonetika fanining asossiy vazifasi – bakalavrlarni nazariy fonetika fanining muammolari va bu muammolarni hozirgi zamon tilshunosligida qanday talqin qilinishi bilan tanishtirishdan iboratdir.
- Dasturning assosiy qismi tilning murakkab tizimli hodisa ekanligi va bu tizimni o`rganish metodlari masalalariga bag`ishlangan.
- Bundan tashqari, nazariy fonetika «Til va tafakkur», «Til va jamiyat» kabi fanlarning dolzarb muammolarini hozirgi zamon tilshunosligi darajasida o`rganilishini ham o`z oldiga maqsad qilib qo`yadi.
- Nazariy fonetika fani til haqidagi muhim masalalarni har tomonlama o`rganib, hozirgi zamon tilshunoslik fanining holati haqidagi tasavvurni shakllantirishga imkon beradi.
- Nazariy fonetika kursining o`rgatilishi jarayonida jahon tilshunosligidagi yutuqlar, nazariy fonetika fanining boshqa fanlar bilan munosabatining hozirgi holati va nazariy fonetika fanining istiqbollari haqida ham fikr yuritadi.

Fanning qisqacha bayoni:

“Nazariy fonetika” fani umumkasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanadi. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi. Nazariy fonetika universitetlarda o`qitiladigan til talaffuzi haqidagi nazariy bilimlarni umumlashtiruvchi fandir.

Nazariy fonetika «Ingliz tili fonetikasi», «Tilshunoslik tarixi», “Tilshunoslikka kirish”, “Umumiyl tilshunoslik” fanlari bilan chambarchas bog`liq bo`lib, bu fanlarda bayon etilgan fonetik va fonologik masalalarni umumlashtiradi.

O`qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- ma`ruzalar ;
- interfaol keys – stadylar;
- amaliy mashg`ulotlarda (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;

- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qo'yilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	2 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:

Ma'ruza mavzulari:

- 1-Ma`ruza:** Introduction. Phonetics as a Branch of Linguistics (2 soat)
- 2- Ma`ruza:** Transcription (2 soat)
- 3- Ma`ruza:** Phonological theories. (2 soat)
- 4- Ma`ruza:** The principal types of English pronunciation (2 soat)
- 5- Ma`ruza:** The syllabic structure of English
- 6- Ma`ruza:** The system of consonant phonemes in English (2 soat)
- 7- Ma`ruza:** The system of vowel phonemes in English(2 soat)
- 8- Ma`ruza:** The system of the English vowel phonemes (2 soat)
- 9- Ma`ruza:** (2 soat)
- 10-11 Ma`ruza:** (4 soat)

Seminar mavzulari:

1-SEMINAR:

- 2- SEMINAR:** The organs of speech and their functions (2 soat)
- 3- SEMINAR:** Speech sounds (2 soat)
- 4- SEMINAR:** Transcription (2 soat)
- 5- SEMINAR:** English phonemes (2 soat)
- 6- SEMINAR:** Phonological theories. (2 soat)
- 7- SEMINAR:** The principal types of English pronunciation (4 soat)
- 8- SEMINAR:** The pronunciation of English in other countries. (2 soat)
- 9- SEMINAR:** The system of consonant phonemes in English (4 soat)
- 10- SEMINAR:** The system of vowel phonemes in English (2 soat)
- 11- SEMINAR:** The system of vowel phonemes in English (2 soat)

Adabiyotlar

ASOSIY ADABIYOTLAR

1. Абдуазизов Л.Л. *Хозирги инглиз тили назарий фонетикаси (инглиз тили).*- Т., 1992.
2. Аракин В.Д. *Сравнительная типология английского и русского языков.*- М., 1979.
3. Борисова Л.В. *Теоретическая фонетика английского языка.* Минск, 1976.
4. Васильев В.А. *English phonetics. A Theoretical course.*-М., 1970.
5. Веренинова Ж.Б. *Фонетическая база английского языка.*- М., 1996.

QO`SHIMCHA ADABIYOTLAR

6. Зиндер Л.Р. *Общая фонетика.* -М., 1980.
7. Кантер Л.А. *Системный анализ речевой интонации.* м., 1988.
8. Меркулова Е.М. *Introduction to phonetics.*- Санкт-Петербург, 2002.
9. Соколова М.А. *English phonetics. A Theoretical course.*-М., 1997.
10. Торсуев Г.П. Проблемы теоретической фонетики и фонологии.—М., 1969.
11. Торсуев Г.П. Строение слога и аллофоны в английском языке. М., 1976
12. Трубецкой А.С. Основы фонологии.- М., 2002.
13. Швейцер А.Д. *Literary English in America and England.*- м., 1971
14. Ходжиев Л. Лингвистик терминларнииг изохли луғатн. Т., 2-нашр, 2002,
15. Jimson A.C. *An Introduction to the Pronunciation of English.*-Lnd., 2001.
16. Leonteva S.F. *A Theoretical Course of English.*- М., 2004.
17. Jones D. *An Outline of English Phonetics* Cambridge. 1976.
18. Jones D *Everyman's English Pronouncing Dictionary*- Lnd., New. edition. 2001.
19. Shakhbagova D.A. *Variety of English Pronunciation.*- М., 1982.
20. M.I.Gadoeva. Nazariy fonetika fanidan majmua. Bukhara. 2019. 160 b.

O'QISH VA YOZISH AMALIYOTI

Kod: 2.01.2.

Soat: 240

Kredit: yo'q

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Mazkur

fanning maqsadi talabalarga kasbiy yo'nalish doirasida tilning og'zaki va yozmashakllarini o'rgatish, ularning ijtimoiy-madaniy muloqot malakalarini rivojlantirish, xususan o'rganilayotgan chet tilining funktsional shakllari va uslublarini, til to'g'risidagi amaliy va nazariy bilimlarini takomillashtirish (talabalarning C1 daraja talabiga javobberuvchi matnlarni o'qib, tushunishlari va turli mavzularga oid matnlarniyoza olish mahoratiga ega bo'lishlari) va egallangan o'qish va yozishko'nikmalarini kasbiy va ilmiy faoliyatda erkin qo'llay olishlarinita'minlashdir.

Fanning vazifasi Fanning asosiy vazifasi umume'tirof etilgan xalqarome'yorlarga ko'ra talabalarning o'qish va yozish ko'nikmalarini S1 darajaga yetkazish, shuningdek, zaruriy bilimlarni integrallashgan tarzda o'rgatib muloqot malakalarini rivojlantirishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Talabalarning quyidagi natijalarga erishishlari nazarda tutiladi:

- kurs davomida o'tilgan mavzularga (LMR) oid turli matnlardagi asosiy g'oyalarni tushuna oladilar;
- samarali o'qish strategiyalarini egallagan haqiqiy kitobxon malakalariga ega bo'ladilar.

Fanning qisqacha bayoni:

Ushbu fan orqali talabalar ingliz tilining og'zaki va yozma shakllarini o'rganishlari, og'zaki so'zlashuv, o'qish, yozish, o'qish kabi til faoliyati turlari asosida nutqiy bilimlardan to'g'ri, funktsional jihatdan o'rinni foydalangan holda ularni amaliy qo'llash ko'nikmasiga ega bo'lishlari, olingen bilimlarni kasbiy yo'nalishlari va ish faoliyatlarida amaliy qo'llash malakalariga ega bo'lishlari shart.

O'qitish va baholash usuli

Ta'lif texnologiyalari va metodlari:

Fanni o'qitishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lif metodi va chet tilini o'qitishgakommunikativ yondashuvdan maksimal darajada foydalanish talab etiladi. Mashg'ulotlarda darslik va o'quv qo'llanmalardan tashqari autentik materiallar: audio, video, gazeta va jurnallar, internet manbalaridan, interaktiv usullarni qo'llagan holda aqliy hujum, keys-stadi, loyihamalar tayyorlash, rolli o'yin, debatlar, prezentatsiya metodlaridan keng foydalaniladi.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qo'yilmaydi.

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	1 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:
Introduction to the course.
The Key to Good Writing. Steps in the Writing Process
Discursive essays: For and against essays.
First draft. Peer evaluation.
Second draft. Final version.
Opinion Essays.
First draft. Peer evaluation
Second draft. Final version
Problem-Solution Essays
First draft. Peer evaluation
Second draft. Final version
Writing Articles.
First draft. Peer evaluation
Second draft. Final version
Formal letters. Letter of application.
What is Creative Thinking
Why I Quit the Company
The birth of the Mall
The BodyShop
And the Big Winners Were...
Megacities
Listen Up
Don't let stereotype warp your judgment
In the public Eye
East meets west on love's risky Cyber highway
Students won't give up their French fries
Staying Alive
Getting into the game
Call of the Riled
Bodies Motion
The art of reading
When E.T. calls
The Physics of Fun
Mind Wide Open
Child Prodigies
The Competitive Instinct
Getting There
The Strength to Survive
Your attention, please
Movie Magic
The power of Music
Searching for Strength
Sensory perception

Boom and Bust
Decisions, decisions
Searching for Success
Modeling nature
The Mystery of Easter Island
Revision
Covering letter.
First and Second Draft.
Recommendation Letters.
First and Second Draft.
Report assessing and synthesizing good and bad points
First and Second Draft.
Survey report
First draft evaluation
Second draft evaluation
Product review
First and Second Draft.
Event review
First and Second Draft.
Article review
First draft evaluation
Second draft evaluation
Revision

1. Driscol, L. (2004), Reading Extra A resource book of multi-level skills activities. CUP.
2. Fry, E. B. (2000), Skimming and scanning Pre-intermediate. Jamestown Publishers.
3. Greenall, S. & D. Pye (2007), Reading 1, Cambridge Skills for Fluency. Cambridge: CUP.
4. Newspapers and magazines (e.g. English Teaching professional, Modern English Teacher, Uzbekistan Today, The Economist, The New Scientist, National Geographicetc)
5. British Council. (2016) English for Academics 1 and 2nd. British Council.
6. Cambridge English Skills Real Listening and Speaking 2 with Answers and Audio CD:Level2
7. Cambridge English Skills Real Reading 2 with answers: All Levels
8. The writer's workplace with readings (6th ed.). Student edition
9. Exploring Grammar in Context. CUP 2000
10. English Vocabulary in Use – Cambridge University Press

TILLARNI O'QITISH METODIKASI VA TA'LIM TEXNOLOGIYALARI (3 kurs)

Kod: 3.03.

Soat: 122

Kredit:

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi – talabani chet tili o'qituvchisi kasbiy faoliyatiganazariy hamda amaliy jihatdan tayyorlashdan iborat. Zamonaviy metodikaning asosiy muammolari bilan tanishtirish tillarni o'qitishmetodikasi va ta'lism texnologiyalari fanining vazifasi sanaladi. Ushbu fan talabalarning amaliy ko'nikmalarini ishlab chiqishga, asosiykasbiy malakasining shakllanishiga darsning ongli, tarbiyaviy va ta'limiyl maqsadlarini shakllantirish; mavzu asosida o'quv materialinirejalahtirish; darsning rejasi va konспектini tuzish; savol vatopshiriqlar tuzish, so'rov o'tkazish hamda bilimni daliliy baholash; o'quvchilarning mustaqil ishini tashkil etish; hamkasblari va o'z darslarini tahlil qilishga qaratiladi.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

"Tillar o'qitish metodikasi va ta'lism texnologiyalari" fanini o'zlashtirish jarayonida bakalavr:

- pedagogik mohiyatning manbai, pedagogika tarixining asosiy bosqichlari, ushbu sohadagi yangi ilmiy yutuqlar borasidatasavvurga ega bo'lishi;
- yoshga doir psixologiyaning o'ziga xos xususiyatlari va uning gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi bilan aloqasi borasida tasavvurga ega bo'lishi;
- gumanitar fanlar sohasidagi an'anaviy va yangi pedagogik texnologiyalarni bilishi;
- ta'lism jarayonida ijtimoiy va pedagogik fanlari integratsiyasining asosiy qonuniyatlarini bilishi va qo'llay olishi;
- chet tili darsini an'anaviy va yangi pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda olib borishi;
- dars berish jarayonida ta'lism zamonaviy texnik vositalari bilan ishlay olishi;
- yangi ilmiy adabiyotlar, darsliklarning elektron ko'rinishlari va kutubxona kataloglaridan foydalana olish ko'nikmasiga ega bo'lishi shart.

Fanning qisqacha bayoni:

"Tillar o'qitish metodikasi va ta'lism texnologiyalari" fani oliy ta'limg filologiya ta'lism yo'naliishi III bosqich bakalavriat talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, bufan talabalarni ham nazariy, ham amaliy jihatdan turli ta'lism muassasalarida o'qituvchi sifatida faoliyat olib borishga tayyorlaydi. Fanning dolzarbli o'qituvchi uchun birlamchi hisoblanuvchi pedagogik ko'nikma va mahorat shakllanishi zaruriyati bilan belgilanadi. O'quv fanining asosiy mazmuni "Ta'lism to'g'risida"gi Qonun, O'zbekiston Respublikasining "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" talablariga muvofiq tarzda tuzilgan.

O'qitish va baholash usuli

Ta'lism texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar ;
- interfaol keys – stadylar;
- amaliy mashg'ulotlarda (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyiham;
- jamoa bo`lib ishslash va himoya qilish uchun loyihamlar.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qo'yilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	2 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:

- 1 - ma'ruza. Uzluksiz ta'lism tizimida (umumta'lism maktablari, akademik litsey va kasb- xunar kollejlari) chet til ukitishning lingvodidaktik masalalari (2 soat)
- 2- ma'ruza. Chet tillarni ukitish metodikasining kiskacha tarixi va uning rivojlanish boskichlari (2 soat)
- 3- ma'ruza. Chet tillarni ukitish texnologiyalari(2 soat)
- 4-ma'ruza. Chet tillarni o'qitish metodlari (2 soat)
- 5- ma'ruza. Uzluksiz ta'lism tizimida chet tillarni o'qitish vositalari va mashqlar tizimi. (2 soat)
- 6- ma'ruza. Uzluksiz ta'lism tizimida chet tili o'qituvchisi kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish. (2 soat)
- 7-ma'ruza. Zamonaviy chet til ukuv jarayonini tashkil etish texnologiyalari, metod va usullari. (2 soat)
- 8-ma'ruza. Chet tili darsi tuzilishi va uni tashkillashtirish (2soat)
- 9-ma'ruza. Chet til darslarini tashkil etish shakllari
- 10-ma'ruza. Talaffuzni o'rgatish texnologiyalari (1-9 sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilar) (2 soat)
- 11-ma'ruza. Leksikani o'rgatish texnologiyalari (1-9 sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilar) (2 soat)
- 12-ma'ruza. Grammatikani o'rgatish texnologiyalari (1-9 sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilar) (2 soat)
- 13-ma'ruza. Tinglab tushunishni o'rgatish texnologiyalari (1-9sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilar) (2 soat)
- 14-ma'ruza. Gapirishni o'rgatish texnologiyalari (1-9sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilar) (2 soat)
- 15 -ma'ruza. O'qish va yozishni o'rgatish texnologiyalari (1-9sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilar) (2 soat)
- 16 -ma'ruza. Chet tili o'rgatishda nazorat va test turlari (2 soat)
- 17-ma'ruza. Chet tili bo'yicha darsdan tashqari ishlar (2 soat)

FANNING SEMINAR MASHG'ULOTLARI MAZMUNI

- 1 - ma'ruza. Uzluksiz ta'lism tizimida (umumta'lism maktablari, akademik litsey va kasb- xunar kollejlari) chet til ukitishning lingvodidak tikmasalalari (2 soat)
- 2- ma'ruza. Chet tillarni ukitish metodikasining kiskacha tarixi va uning rivojlanish boskichlari(2 soat)
- 3- ma'ruza. Chet tillarni ukitish texnologiyalari(2 soat)
- 4-ma'ruza. Chet tillarni o'qitish metodlari (2 soat)
- 5- ma'ruza. Uzluksiz ta'lism tizimida chet tillarni o'qitish vositalari va mashqlar tizimi. (2 soat)
- 6- ma'ruza. Uzluksiz ta'lism tizimida chet tili o'qituvchisi kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish. (2 soat)
- 7-ma'ruza. Zamonaviy chet til ukuv jarayonini tashkil etish texnologiyalari, metod va usullari. (2 soat)
- 8-ma'ruza. Chet tili darsi tuzilishi va uni tashkillashtirish (2soat)
- 9-ma'ruza. Chet til darslarini tashkil etish shakllari (2 soat)
- 10-ma'ruza. Talaffuzni o'rgatish texnologiyalari (1-9 sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilar) (2 soat)

11-ma'ruza. Leksikani o'rgatish texnologiyalari (1-9 sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilari) (2 soat)

12-ma'ruza. Grammatikani o'rgatish texnologiyalari (1-9 sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilari) (2 soat)

13-ma'ruza. Tinglab tushunishni o'rgatish texnologiyalari (1-9sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilari) (2 soat)

14-ma'ruza. Gapirishni o'rgatish texnologiyalari (1-9sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilari) (2 soat)

15-ma'ruza. O'qish va yozishni o'rgatish texnologiyalari (1-9sinflar, 10-11 sinflar, AL va KHK o'quvchilari) (2 soat)

16 -ma'ruza. Chet tili o'rgatishda nazorat va test turlari (2 soat)

17-ma'ruza. Chet tili bo'yicha darsdan tashqari ishlar (4 soat)

Tillar o'qitish metodikasi va ta'lif texnologiyalari fanini o'rgatish uchun 122 soat (5 semestr 62 soat, 6 semestr 60 soat) ajratilgan bo'lib, hundan 34 soati (18\16) - ma'ruza, 34 soati(16\18) - amaliy (seminar) ashg'ulotlar,54 soat (28\26) mustaqil ish.

Adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi 1-Prezidentining 2012 yil 10 dekabrdagi“Chet tillarni urganish tizimini yanada takomillashtirish chora – tadbirdari” tugrisidagi 1875-sonli qarori
2. Axmedova L.T., Normuratova V.I. Teaching English Practicum / Praktikum po metodike prepodavaniya angliyskogo yazika - T.: 2011.
3. Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi - T. : 2012 .
4. Xoshimov O', Yoqubov I. YA. Ingliz tili o'qitish metodikasi - T.: 2003.
5. Umumiy urta ta'limning Davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturi

CHET TILI O'QITISHNING INTEGRALLASHGAN KURSI

Kod: CHTO'IK 2.01.4

Soat: 242

Kredit: -

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalari

Fanning maqsadi:

Mazkur fanning asosiy maqsadi kasbiy yo'nalish (filologiya, pedagogika) doirasida tilning og'zaki va yozma shakllarini bilish, nutqiy so'zlashuv ko'nikmasiga ega bo'lish, ijtimoiy-madaniy kommunikativ-muloqot malakalarini takomillashtirish bilan bir qatorda ingliz tilining funktsional shakllari va uslublarini egallash, o'rganilayotgan til to'g'risida nazariy bilimlar asoslarini olish hamda olingen bilimlarni kasbiy yo'nalish bo'yicha va ish faoliyatida, shuningdek, ilmiy izlanishlar olib borishda amaliy qo'llay bilishni o'rgatishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

-muloqotda ishlatiladigan til ko'nikmalari va usullari;
-integrallashgan til ko'nikmalarini amalda qo'llash (ma'no-mazmun asosida o'rganish,topshiriqlar asosida o'rganish, loyihalar bilan ishslash);
-muloqotga qo'naltirilgan uslub orqali o'qish, tinglash, yozish va gapirish ko'nikmalarini rivojlantirish;
-o'qish, tinglash, yozish va gapirish ko'nikmalarini integrallashgan tarzda o'qitish uslub va predmetlari bo'yicha malaka va ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

Fanning qisqacha bayoni:

Mazkur fan bakalavriat bosqichida filolog-ingliz tili o'qituvchisi mutaxassislarini tayyorlashga mo'ljallangan. Ushbu fan

Chet tili o'qitishning integrallashgan kursi fani 3 bosqichda 5 ta modulni jumladan,Til ko'nikmalarini integrallashgan holda o'qitish (Teaching integrated skills),darsni rejalashtirish (Lesson planning), Auditoriyada o'qituvchi nutqi (Classroom language), Auditoriyani o'rganish-tadqiq qilish (Classroom investigation), O'quv materiallarini tanlash va yangilarini yaratish (Material design and evaluation) kabi modullarni o'z ichiga oladi.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

-interfaol keys – stadylar;
- mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishslash;
- taqdimotlarni qilish;
-individual loyihalar;
- jamoa bo`lib ishslash va himoya qilish uchun loyihalar.

Alohidatalablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat

2 ta

Fanning tarkibi:

- Ko'nikmalar integrasiyasining rivojlanish bosqichlari va til ko'nikmalari tahlili;
- tinglash ko'nikmasi:** tinglash malakasini oshirish,tinglash jarayonodagi qiyinchiliklarni aniqlash va bartaraf etish,dars rejasiga fonetik bilimlarni kiritish,tinglashdan oldin, tinglash jarayonida va tinglashdan so'ng bajariladigan topshiriq va vazifalarni ishlab chiqish;
- gapirish ko'nikmasi:** muvaffaqiyatlidagi og'zaki muloqot amaliyoti, bahs-munozara uchun materiallar tayyorlash,ravon va xatosiz so'zlashish amaliyoti;
- o'qish ko'nikmasi:** o'zaro muloqot, muloqot turlarini farqlash, o'qishdan oldin, o'qish jarayoni va undan so'nggi jarayon uchun vazifalar tayyorlash, talabalarni maqsadga yo'naltirilgan tarzda o'qishga o'rgatish;
- **yozish ko'nikmasi:** yozma nutq strategiyalari va maqsadlari bilan tanishtirish,yozma nutqda originallikni saqlash;
- fikr mulohazalarni jamlash uslublari ;
- tilning to'rt ko'nikmasi integrasiyasi;
- topshiriqqa asoslangan integrasiya;
- loyihalarga asoslangan integrasiya.

ADABIYOTLAR**Teaching integrated skills**

- 1.Brown, D. P., Nacino-Brown (1990) *Effective Teaching Practice*. Cheltenham: Nelson Thornes Ltd.,
- 2.Johnson, K. (2001). *An Introduction to Foreign Language Learning and Teaching*. Harlow: Pearson Education.
- 3.Khoshimov U., I. Yokubov, (2003) *Ingliztilio'qitish metodikasi* Tashkent, Sharq.
- 4.Larsen-Freeman, D. (1986). *Techniques and principles in language teaching*. New York: Oxford University Press.

Lesson planning

1. Woodward, T. (2001). Planning Lessons and Courses. Cambridge, CUP2.
2. Tanner, R & C.Green (1998). Tasks for Teacher Education: a Reflective Approach. Longman

Classroom language

1. Doff, A (1988) Teach English, Teacher's workbook, Cambridge University Press, ISBN 0 521 34863 3
2. Spratt, M (1994) English for the Teacher, Cambridge University Press, ISBN 0 521 42676 6
3. Spratt. M, Pulverness, A, Williams, M. (2005) The TKT Course, Cambridge University Press, ISBN 978 0 521 60992 0

Classroom investigation

- 1.James, P. (2001). Teachers in Action. Cambridge and New York: Cambridge University Press.
- 2.Nunan, D. (1992). Research Methods in Language Learning. Cambridge and New York: CUP.
- 3.Wajnryb, R. (1992). Classroom Observation Tasks. Cambridge and New York: CUP
- 4.Wallace, M.J. (1998). Action Research for Language Teachers. Cambridge and New York: CUP

Material and design

1. Vale, D and Feunteun, A (1995) Teaching Children English: A Training Course for Teachers of English to Children, Cambridge: Cambridge University Press
2. McKay, P and Guse, J (2007) Five-Minute Activities for Young Learners, Cambridge: Cambridge University Press
3. Lewis, G and Mol, H (2009) Grammar for Young Learners (Resource Books for Teachers) Oxford: Oxford University Press
4. Ioannou-Georgiou, S and Pavlou P (2003) Assessing Young Learners (Resource Books for Teachers), Oxford: Oxford University Press
5. McKay, H and Tom, A (1998) Teaching Adult Second Language Learners, Cambridge: Cambridge University Press
6. Ur, P (1996) A Course in Language Teaching: Practice of Theory, Cambridge: Cambridge University Press
7. S.Irgasheva, YA. Abduraimova, B. Bryuverton (2016). Being a Teacher. Tashkent.
8. K.Alimova, N.Muxammedova, B.Bryuverton (2016). Becoming a Teacher. Tashkent.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Materials Evaluation and Design for Language Teaching (Edinburgh Textbooks in Applied Linguistics)
2. Woodward, T. (2001). Planning Lessons and Courses. Cambridge, CUP
3. Tanner, R &C.Green (1998). Tasks for Teacher Education: a Reflective Approach. Longman
4. Cottrell, S. (1999) The Study Skills Handbook. Hampshire: Palgrave
5. Thornbury, S. (1999) How to teach grammar. Longman Pearson
6. Thornbury, S. (2002) How to teach vocabulary. Longman Pearson.
7. Ur, P. (1996) A Course in Language Teaching: Practice and Theory. Cambridge: CUP

Leksikologiya

Kod: 3.01.1	Soat: 124	Kredit: yo'q	Majburiy fan
-------------	-----------	--------------	--------------

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

- "Leksikologiya " fanning maqsadi 3 bosqich talabalariga mo'ljallangan bo'lib, fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda hozirgi zamon ingliz tili leksikasining rivojlanish qonuniyatlarini

ochishga mos bo'lim, ko'nikma va malakalarini shakllantirishdir. Shuningdek, fanning maqsadi talabalarda lingvistik, lingvomadaniy va kommunikativ ko'nikma va malakalarni ingliz tili lug'at boyligi orqali shakllantirishdan iborat.

- **Fanning vazifasi** talabalarga so'z ma'nosi xususiyatlari, til lug'at tarkibining asosiy birliklari, so'zning morfologik, leksik semantik tuzilishi, so'zlarning yasalishi, frazeologik birikmalar, so'zlarning kelib chiqishini o'rgatishdan iborat.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Ingliz tili leksikologiyasi o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

-so'z tilning asosiy birligi sifatidagi ta'limot, so'z va morfema o'rtasidagi farqlar, lug'at tarkibi rivojlanishining asosiy qonun qoidalari va yo'llari, so'zning leksik ma'no turlari, so'zning leksik va grammatik ma'nolari, so'zning asosiy va ko'chma ma'nolari, bosh va ikkinchi darajali ma'nolari, frazeologik birikmalarining tasnifini, so'zlarning kelib chiqishi usullari haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi kerak.

-so'zning leksik va semantik guruhlari tasnifi, so'z yasash turlari, yangi so'zlar yasash yo'llarini bilishda, so'zni morfologik va semantik tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Fanning qisqacha bayoni:

Leksikologiya lingvistikating asosiy bo'limi bo'lib, u tilning lug'at tarkibi, til birliklarining semantik xususiyatlari, frazeologik birikmalar, so'z yasash usullari, til lug'at tarkibining etimologiyasi, lug'atshunoslik, til variantlari, shevalari va shunga o'xshash dolzarb muammolarni har tomonlama o'rganib, o'rganilayotgan tildagi so'zlarning xususiyatlari va qonuniyatlarini yoritib beradi.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- ma`ruzalar ;
- interfaol keys – stadylar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishslash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyiham;
- jamoa bo`lib ishslash va himoya qilish uchun loyiham.

Alovida talablar:

Hech qanday talab qo'yilmaydi.

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	1 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:

- Lexicology as a science. Links with other branches of linguistics.
- Semasiology. Types of meaning.
- Connotation. Figure of speech
- Polysemy. Synchronic and Diachronic Approaches to Polysemy.
- Synonyms and its types. Antonyms. Homonyms.
- Morphology. The structure of the word. Types of morphemes.
- Word formation. Affixation.
- Conversion and abbreviation
- Word composition. Compounds words formed from different parts of speech.
- Free Word-groups and Phraseological Units.
- Phraseological units and its types
- Etymology. Etymological Survey of the English Word-Stock
- The vocabulary of a language as a system.
- Elements making up the English vocabulary.
- Fundamentals of English Lexicography
- Dialects and slang.
- Methods and Procedures of Lexicological Analysis

Adabiyotlar

- Мүминов А. English Lexicology. Т.2006
- Гинсбург. Р.Й., Хидекил.С.С.,Князева.Г.Й.,Санкин.А.А.; A course in Modern English Lexicology «М»1979й
- Арнолд.И.В. The English Word «М»1986й
- Антрушина.Г.Б. Лексикология английского языка «М.,Дрофа»2006
- А.А. Хайдаров. Урганилаётган тил назарий аспектлари (Лексикология). Дурдона-2021.
- Kunin G. Historical changes and English word-formation: New vocabulary items.-N.Y., 1986
- Lewis N. Instant Word Power. N.Y.,1981
- Shread Dr.A. The words we use. Andre Deutch. L, 1981

NAZARIY GRAMMATIKA

Kod: NazGr149

Soat: 72

Kredit:

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Ingliz tili strukturasini o'rganadigan nazariy grammatika lingvistik nazariy nazariy fanlarning ajralmas qismi bo'lib, ingliz filologiyasi, bo'limlarida alohida fan sifatida o'qiladi. Nazariy grammaticanining asosiy maqsadi talabalarga ingliz tilining Grammatik strukturasini o'rgatish, ularni ilmiy matablar, oqimlar hamda lingvistik konsepsiylar hamda tilshunoslikning munozaralari muammolari bilan tanishtirishdan iborat.

Shu bilan birga talabalar ingliz tili morfologiyasi va sintaksisini to'liq egallashlari zarur. Nazariy grammatika fani tilshunoslikka kirish, nazariy fonetika, ingliz tili tarixi, leksikologiya kabi fanlar bilan chambarchas bog'liq.

Nazariy grammatika fani vazifalari:

- so'z formasi, so'z yasovchi va so'z o'zgartiruvchi affiksal morfemalar;
- grammatik vositalar klassifikatsiyasi;
- sintaktik aloqalar;
- so'z tartibi va gap kabi linguistic hodisalarni nazariy, ilmiy munozaralar asosida o'rganadi va tahlil etadi. Talabalardan ingliz tili morfologiyasi va sintaksini chuqur egallashni talab etadi.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

ingliz tili grammatikasi bo'yicha morfologiya va sintaksis haqida ma'lumotlar;

- birlamchi va ikkilamchi grammatik kategoriyalarni bat afsil o'rganish;
- so'z turkumlari va ularning grammatik kategoriyalari muammolari;
- yordamchi so'z; turkumlari;
- so'zlarning o'zaro bo'g'lanish;
- gap va gap bo'laklari;
- ibora va iboralar klassifikatsiyasi.

Jamoa ijodiy faoliyatini rivojlantirishda pedagogik texnologiyalarning o'ziga xos xususiyatlari

Fanning qisqacha bayoni:

"Nazariy grammatika" fani o'rganilayotgan tilning nazariy aspektlari fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 3-4 kursda o'qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi va "Filologiya va tillarni o'qitish", "Xorijiy til va adabiyot", "Tarjima Nazariyasi va amaliyoti" bakalavriat ta'lim yo'naliшlarida ham o'qitiladi. Nazariy grammatika fanini puxta o'zlashtirish nazariy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning morfologiya va syntax Grammatik kategoriyaning va syntax tahlilini chuqur egallashi universitetni bitirgandan keyingi ishlarda til va nutq ko'nikma sifatida xizmat qiladi.

O'qitish va baholash usuli

Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar ;
- interfaol keys – stadylar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalari;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalari.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

90 min

Baholash:

Joriy nazorat	--
Oraliq nazorat	1 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:

➤ Morfologiya

Ingliz tilining grammatik vositalari: so'z tartibi, yordamchi so'zlar, grammatik qo'shimchalar, urg'u va intonasiya, o'zak tarkibidagi tovushlar o'zgarishi. Morfema, morf, allomorf va ularning strukturaviy turlari. Morfemanning turlari. Analitik shakl tushunchasi. Ingliz tili grammatik tizimining xususiyatlari. So'z turkumi. Asosiy so'z turkumlari. Mustaqil va yordamchi so'zlar. Ingliz tilida so'z turkumlarining umumiy xususiyatlari. So'z turkumlarining shakl va ma'nolari. Transpozisiya xodisasi.

➤ Ot

Ingliz tilida otning distributiv belgilari. Ularning belgilovchi va boshqa so'z turkumlari yordamida qo'shilishi. Otning so'z turkumi sifatida morfologik va semantik xarakteristikasi. Otlarning asosiy semantik guruxlari. Son kategoriyasi. Ingliz tilidagi otlarda ko'plik kategoriyasining ishlatalishi. Jamlovchi va partitiv otlar. Determinativlar. Determinativlarning so'z turkumi sifatidagi umumiy xossalari. Determinativlarning semantikasi.

➤ Kelishik kategoriyasi.

Hozirgi zamon ingliz tilida kelishik kategoriyasi haqida har xil nazariyalar. Egalik kelishigining shakli va uning qo'llanish xususiyatlari. Aniqlik-noaniqlik kategoriyasini ifodalovchi asosiy vosita.

➤ Artiklning umumnazariy muammolari.

Artiklning funksiyalari.

➤ Sifat

Sifat so'z turkumi sifatida. Uning asosiy xususiyatlari. Sifatning semantik tasnifi. Qiyoslash kategoriyasiga oid olmoshlarning semantikasi, sintaktik xossalari, grammatik kategoriyalari va shakllari.

➤ Fe'l

Fe'l - so'z turkumi sifatida. Uning leksik, morfologik va sintaktik xususiyatlari, umumiy va farq qiluvchi tomonlari. Fe'lning morfologik vazifasiga ko'ra tasnifi: mustaqil fe'llar, o'timli va o'timsiz fe'llar, ma'no jixatidan tugallangan va tugallanmagan fe'llar.

Fe'lning grammatik kategoriyalari: aspekt (tarz) kategoriyasi, nisbat kategoriyasi. Ingliz tilida majxullik nisbatining keng tarqalish sabablari. Majxul konstruksiyalarning qo'llanish xususiyatlari.

Fe'l mayllari. Ular to'g'risidagi zamonaviy konsepsiylari.

Fe'lning semantik - grammatik guruhlari. Fe'l tizimidagi grammatik ma'nolarni ifoda qilish vositalari. Fe'lning shaxssiz formalari. Infinitiv, gerundiy va sifatdosh.

➤ **Son**

Son-so‘z turkumi sifatida. Conning turlari. Sonning gapdagi vazifalari

➤ **Ravish**

Ravishning semantik - grammatik guruahlari. Adverbializasiya.

➤ **Olmosh**

Olmosh so‘z turkumi sifatida. Olmoshning kelishik kategoriyasi. Olmoshning semantik va strukturaviy turlari

➤ **Yordamchi so‘z turkumlari**

Artikl', ko‘makchi, bog‘lovchi, yuklama va modal so‘zlar.

➤ **Sintaksis**

Gap tushunchasini aniqlash xaqidagi asosiy fikrlar.

Gapni aniqlashda klassik yondashuv.

Gap tasnifi Til grammatik strukturasini tahlil qilishning zamonaviy metodlari

Adabiyotlar

- *Pedagogy and Practice: Teaching and Learning in Secondary Schools.*
- *Michael Uljens. School Didactics and Learning: A School Didactic Model Framing an Analysis of Pedagogical Implications of Learning Theory 2008-* У
- *John Dewey, How we think(1910). Martin, Jay. The Education of John Dewey. (2003) Columbia University Press. Gutek Gerald L.(2009) New Perspectives on Philosophy and education Pearson Education Inc.*
- *Р.А.Мавлонова, Б.Нормуродова. Тарбиявий ишлар методикаси. Укув кулланма. Тошкент, “Фан” 2008 й.*
- *Р. Мавлонова, Н.Рахмонкулова, Б.Нормуродова, К.Матназарова Тарбиявий ишлар методикаси. Дарслик Низомий номидаги ТДПУ Ризиографида нашр килинди. Тошкент, 2014 й 6. К.Хошимов, С.Очилов. Узбек педагогикаси антологияси. Укув кулланма. Т.: Уқитувчи 2010-йил 7. Р.А.Мавлонова, Н.Д.Вохидова, Н.Д.Рахмонкулова. Педагогика назарияси ва тарихи. Дарслик Т.: Фан ватехнологиялар. 2010-йил*

O'qish va yozish amaliyoti

Kod: 2.01.2.	Soat: 100	Kredit: yo'q	Majburiy fan
--------------	-----------	--------------	--------------

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Mazkur fanning asosiy maqsadi kasbiy yo'nalish (filologiya, pedagogika) doirasida

- tilning og'zaki va yozma shakllarini bilish, nutqiy so'zlashuv ko'nikmasiga ega bo'lish, ijtimoiy-madaniy kommunikativ-muloqot malakalarini takomillashtirish bilan bir qatorda ingliz tilining funktsional shakllari va uslublarini egallash .

Fanning vazifasi o'rganilayotgan til to'g'risida nazariy bilimlar asoslarini olish hamda olingan bilimlarni kasbiy yo'nalish bo'yicha va ish faoliyatida, shuningdek, ilmiy izlanishlar olib borishda amaliy qo'llay bilishni o'rgatishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

- ilmiy ish rejasini puxta tuza olishi;
- o'z ilmiy ishi mavzusiga oid adabiyotlar bilan tanishib, ularni tahlil qilishi;
- o'z ustida va guruhdagi do'sti bilan ilmiy ish mavzusi va yozish uslubi ustida ishlashni bilishi;
- ma'lumotlarni turli grafik va jadval shaklida taqdim etishi;
- ilmiy ish uchun annotatsiya yozishni bilishi;
- plagiarism (ko'chirmakashlik) ning oldini olish hamda uning salbiy oqibatlari haqida bilishi;
- o'rganilayotgan chet tili bo'yicha yakuniy davlat attestatsiyasiga tayyorgarlik ko'rishi lozim.

Fanning qisqacha bayoni:

Ushbu fan orqali talabalar ingliz tilining og'zaki va yozma shakllarini o'rganishlari, og'zaki so'zlashuv, o'qish, yozish, tinglash kabi til faoliyati turlari asosida nutqiy bilimlardan to'g'ri, funktsional jihatdan o'rinli foydalangan holda ularni amaliy qo'llash ko'nikmasiga ega bo'lishlari, olingan bilimlarni kasbiy yo'nalishlari va ish faoliyatlarida amaliy qo'llash malakalariga ega bo'lishlari shart.

O'qitish va baholash usuli

Ta`lim texnologiyalari va metodlari:

- amaliy topshiriq;
- mavzu yuzasidan muhokama;
- berilgan mavzularga oid adabiyotlarnio'qish;
- mavzuga doir kichik ma'ruza;
- maqola muhokamasi;
- mustaqil ish.

Alovida talablar:

Hech qanday talab qo'yilmaydi.

Har bir o'quv mashg'uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	1 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (yil oxirida)

Fanning tarkibi:

Introduction to the course and analysis of a successful research paper

Writing a research paper

Searching the internet efficiently

Finding and evaluating sources

Book reviews and Literature review

Dealing with ethical issues

Avoiding plagiarism: rephrasing, acknowledging sources

Avoiding plagiarism: acknowledging direct and indirect quotations, punctuation of direct and indirect quotations

Referencing and citation

Paraphrasing, summarising and synthesizing

Building argument and integrating evidence

Abstract writing

Academic honesty

Research conclusions

Facts and figures

Adabiyotlar

1. Harrison, R. (2015). Headway. Academic Skills: Listening, Speaking and Study Skills. Oxford University Press
2. Philpot, S., Curnick, L., (2016). Headway. Academic Skills: Reading, Writing and Study Skills. Oxford University Press
3. Bogolepova, S., (2015). English for Academics. Cambridge University Press
4. Schofield, J., (2012). Workplace English 2. Collins
5. Gower, R., (2008). Real writing 3. Cambridge University Press

CHE TILI O'QITISHNING INTEGRALLASHGAN KURSI

Kod: 02.1.4

Soat: 282

Kredit: -

Majburiy fan

Fanning maqsad va vazifalar

Fanning maqsadi:

Fanni o'qitishdan maqsad talabalarning xorijiy til bo'yicha egallagan bilim, ko'nikma, malakalarini kasbiy va ilmiy faoliyatda erkin qo'llay olishlarini ta'minlash, talabalarni til bo'yicha egallangan bilimlarni baholash nazariyasi va amaliyoti bilan tanishtirish hamda baholash mezonlarining maqsad va vazifalarini to'g'ri belgilay olishga o'rgatish hisoblanadi. Shuningdek, chet tilini turli yosh guruhlarida o'qitish usullari va metodlarini hamda o'qitish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lган yosh bilan bog'liq muammolarni bartaraf etish, ta'lim yo'nalishi va kasbiy ixtisoslashuv xususiyatlarini e'tiborga olgan holda har xil guruhlarda chet tili samarali o'qitilishini tashkil etishga o'rgatishdir.

Fanning asosiy vazifasi umume'tirof etilgan xalqaro me'yorlarga ko'ra talabalarning o'rganilayotgan chet tilini C1 darajada egallashlari uchun zaruriy bilimlarni integrallashgan tarzda o'rgatish va muloqot malakalarini rivojlantrishdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

o'quv dasturini o'rganib, tahlil qilish va darsni rejalashtirishda unga asoslanish;

- darsni rejalashtirishga ta'sir ko'rsatuvchi omillar (o'quvchilar bilim darajasi va yoshi, ehtiyojlari, vaqt, o'quvchilar soni va h.k);

- darslar ketma-ketligi, maqsad, vazifalari va kutilayotgan natijalarini to'g'ri belgilash;

- ta'lim maqsadlariga binoan darsning tegishli tuzulmasini tanlay olish;

- darsning turli bosqichlari (dars boshlanishi, asosiy va yakuniy qismi) uchun tegishli vazifalarni tanlay olish va ularni bir -biriga bog'lash, izchillikni ta'minlash;

- turli yordamchi o'quv materiallari va resurslarni (masalan, texnik vositalar, ko'rgazmali qurollar) tanlash;

- internetdagi tayyor dars rejalarini tanqidiy tahlil qilish;

- dars rejasidan chetga chiqish yoki chiqmaslik qarorini qabul qila olish va ularning sababini ko'rsata olish malakalarini egallaydi.

Fanning qisqacha bayoni:

Chet tillarni o'qitishning integrallashgan kursi" 2-3-4 kurslar davomida modullarga ajratilgan holda o'qitiladi. Fanni o'qitishda modullar izchilligiga va o'zaro bog'liq holda o'qitilishiga asosiy e'tibor qaratiladi.

Chet tili o'qitishning integrallashgan kursi (4 kurs) quyidagi modullarni o'z ichiga oladi:

Modul1: Chet tillarni o'qitishning uslub va tamoyillari

Modul 2: Turli yoshdagilarga chet tilini o'qitish

Modul 3: Darsni rejalashtirish

Modul 4: Auditoriyani o'rganish (tadqiq etish)

Modul 5:Maxsus yo'nalish(soha)larda chet tilini o'qitish

Modul6: Chet tili xalqaro til sifatida

O'qitish va baholash usuli

Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

-interfaol keys – stadylar;

- guruhlarda ishlash;

- taqdimotlarni qilish;
- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
- topshiriqlarga asoslangan amaliy mashg`ulotlar;
- bahs va munozaraga asoslangan vazifalar;
- belgilangan mavzu yuzasidan adabiyotlarni o`qish;
- maqolalar muhokamasi;
- chet tili o`qitish metodlari tahlili.

Alovida talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o`quv mashg`uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	2 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (yil oxirida)

UMUMIY TILSHUNOSLIK

Kod: 2.02.2.	Soat: 60	Kredit:	Majburiy fan
--------------	-----------------	---------	--------------

Fanning maqsad va vazifalari

Fanning maqsadi:

Umumiy tilshunoslik fanining asosiy maqsadi tilshunoslik fani, uning bo'limlari, o'rganish ob'ekti, boshqa fanlar bilan aloqasi haqida ma'lumot berish, talabalarni tilshunoslik fanining asosiy tushunchalari, kategoriyalari haqidagi bilimlar bilan quollantirish, talabalarda olingan bilimlarni amalda qo'llay olish malakasini shakllantirish kabi vazifalarni hal etishni taqozo qiladi.

Ushbu fanning vazifalari til va jamiyat, til tizimi va tuzilishi, uning sathlari, birliklari va ularning namoyon bo'lish qonuniyatları, tilshunoslik fanining boshqa fanlar bilan aloqasi, dunyo tillarining klassifikatsiyasi haqida nazariy bilimlar berishdan iboratdir.

Fan yakunida talaba qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi?

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- tilning paydo bo'lishi haqidagi farazlar;
- til sathlari va tilshunoslik bo'limlari;
- dunyo tillari va ularning tasnifi;
- tilshunoslik tarixi va tilshunos olimlar;
- tilshunoslik metodlari;
- tilshunoslikning zamonaviy yo'nalishlari to'g'risida yetarli darajada bilimga ega bo'lishi;
- tilshunoslik va tilshunoslik tarixi to'g'risida keng bilimni egallay olish;
- O'zbekiston va xorijiy davlatlarda nashr qilingan ilmiy adabiyotlar bilan ishslash;
- o'rganilayotgan chet tilidan ona tilisi xususiyatlarini ajrata olish;
- tilshunos olimlar ta'limotlarini tahlil qila olish;
- turli tillarni oila va guruhlarga tasniflay olish;

- zamonaviy tilshunoslik masalalarini tushuna olish malakasiga ega bo'lishi;
- chet tili o'rganish amaliyotida nazariy bilimlarni qo'llash;
- tilshunoslik bo'yicha ilmiy izlanishlarga kasbiy nuqtai nazardan qarash;
- dunyo tilshunosligida ro'y berayotgan jarayonlarni o'zaro bog'liqlik nuqtai-nazaridan tahlil qilish;
- tillardagi umumiy va xususiy belgilar haqidagi tushunchalarni amaliyotda qo'llash ko'nikmasiga ega bo'lishi zarur.

Fanning qisqacha bayoni:

Xorijiy tillar bo'yicha yetuk mutaxassislarni tayyorlashda talabalarni tilning nazariy masalalari bilan tanishtirish muhim ahamiyat kasb etadi, zero filolog-mutaxassis va til ta'limi o'qituvchisi tilshunoslik fanining nazariy asoslari bilan tanish bo'lishi, til ilmining qonun-qoidalarini umumlashtira olishi kerak bo'ladi. Shundan kelib chiqib, "Tilshunoslik" fani bo'yicha tuzilgan ushbu dastur "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2909-sonli qarorida belgilangan vazifalarni hisobga olgan holda tuzilgan bo'lib, o'quv rejada mavjud "Tilshunoslikka kirish" va "Umumiy tilshunoslik" kurslarini o'z ichiga oladi.

“Umumiyl tilshunoslik” fani umumkasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 4-kursda o‘qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan gumanitar fanlar turkumiga kiradi va “Filologiya va tillarni o‘qitish (ingliz)” va “Xorijiy til va adabiyoti (ingliz)” bakalavriat ta’lim yo‘nalishlarida o‘qitiladi.

O‘qitish va baholash usuli

Ta’lim texnologiyalari va metodlari:

- ma`ruzalar
- amaliy mashg’ulotlar ;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyiham;
- jamoa bo`lib ishlash va himoya qilish uchun loyiham;
- loyiha ishlari bilan ishlash.

Alohibda talablar:

Hech qanday talab qoyilmaydi

Har bir o’quv mashg’uloti davomiyligi:

80 min

Baholash:

Oraliq nazorat	1 ta
Yakuniy nazorat	1 ta (8- semestr oxirida)

Fanning tarkibi:

- Tilshunoslik fani tarixi. Qadimgi hind, xitoy, grek, rim tilshunosligi.
- O’rta asrlarda yevropa va arab tilshunosligi. O’rta Osiyoda tilshunoslikning rivojlanishi.
- Uyg'onish davri tilshunosligi. Umumiyl ratsional grammatikaning yaratilishi.
- XIX asrda qiyosiy-tarixiy tilshunoslikning vujudga kelishi. V. Gumbol`dt ta’limoti.
 - Tilshunoslik tarixidagi yo‘nalishlar va maktablar

-Ferdinand de Sossyurning lingvistik nazariyasi. Tilshunoslikda strukturalizm.

- Til belgilari sistemasi sifatida. Til sathlari va ularning birliklari.

-XX-XXI asrlar tilshunosligining zamonaviy yo‘nalishlar.

- Lingvistik taddiqot metodlari.

-O’rta Osiyoda tilshunoslikning rivojlanishi.

- Tilshunoslik maktablari.

-O’zbek tilshunosligi va uning rivojlanish yo’llari.

-Strukturalizm va uning yo'nalishlari.

-Lingvopragmatika.

-Lingvomadaniyatshunoslik.

-Bolalar tilining ilk rivojlanish davri.

- Komp`yuter lingvistikasi. Tillarni intensiv o'rganish dasturlari.

-Til ta'limga zamonaviy yondashuvlar: kommunikativ, integrar va kompetentsiyaviy yondashuvlar.

-Kommunikativ tilshunoslikning zamonaviy turlari.

Adabiyotlar

1. Ирисқулов М.Т. Тилшуносликка кириш. – Т., 2008.
2. Yo'ldoshev I., Muhamedova S., Sharipova O', Madjidova R. Tilshunoslik asoslari. – Т., 2007/2013.
3. Нурмонов А., Исқандарова ІШ. Умумий тилшунослик. – Т., 2007.
4. Muhamedova S., Yo'ldoshev I., Madjidova R., Sharipova O', To'xtamatov X. Tilshunoslik asoslari. – Elektron darslik.
5. Маслов Ю.С. Введение в языкознание. – М., 2007.
6. Реформатский А. Введение в языкознание. – М., 2006.
7. Попова З.Д., Стернин И.А. Общее языкознание. – М., 2007.
8. Расулов Р. Умумий тилшунослик. – Т., 2007/2010.
9. Шарафутдинова Н.С. Теория и история лингвистической науки. – М., 2007.
10. William B. McGregor. Linguistics. An introduction. – New York, Bloomsbury Academic Press, 2015. 430 p.
11. Keith Allan. The Oxford Handbook of the History of Linguistics, Oxford University Press London, 2013. Press.

Buxoro davlat universiteti

Tel: (+998) 65 221-29-14

Faks: 8(365) 221-27-07

E-mail: buxdu_rektor@buxdu.uz

200117, Buxoro, M.Iqbol ko`chasi 11-uy

<http://www.buxdu.uz/>

https://t.me/buxdu_uz

<https://fb.com/buxdu>

<https://instagram.com/buxdu1>

